

Junior-impuls 5

LEIR-ARBEID

Jostein Janoy

Norsk Søndagsskoleunion

LEIR SKAL VÆRE...

* - TRIVSEL

* - GLEDE

* - HUMØR

* -FORVENTNING

*SPENNING og POSITIVE OPPLEVELSER
I ET GODT KRISTENT FELLESSKAP!*

Hva syns barn om leir?

Her følger noen typiske kommentarer ved avslutningen av en leir:

- *Hvilke forventninger hadde du før leiren?*
- Jeg var fryktelig spent. Kanskje jeg ville få noen nye venner? Lurte på om lederne var greie.
- *Hvorfor reiste du?*
- Ville gjerne lære hvordan det er å være borte fra hjemmet en stund, og bli kjent med nye.
- *Hva likte du best?*
- Pølsegrilling og sang rundt bålet om kvelden.
- *Hva syntes du om å være med å be?*
- Jo, det var fint når vi gjorde det sammen. Jeg like det godt.
- *Hva likte du dårligst?*
- Hjemreisen!

Og en annen svarte dette:

- Det var spennende å komme på leir. Jeg lurte på om jeg fikk sove der.
- *Hvorfor dro du?*
- Tenkte at det var gøy. Fint å greie seg uten foreldrene.
- *Hva likte du best?*
- Lek og film. Fortellingene om kvelden. Sketchene. Og når vi var på rommet om kvelden. Da pratet vi og spiste godt.
- *Hva likte du minst?*
- Å gå rett og legge seg når en hadde det gøy. Og ledere som kom på rommet og ba oss om å være stille.

- *Hvorfor må vi gå rett og legge oss når vi har det gøy?*

Leirarbeid-

en fantastisk mulighet!

På søndagsskolen, junioren og speideren møtes vi en gang i uka og har fellesskap en svært begrenset tid. Men på leir opplever vi et *utvidet* fellesskap der vi er sammen gjennom flere dager, og der vi ikke bare *snakker om* det kristne livet, med der vi *lever det* sammen! Dagene begynner og slutter med Guds ord og bønn, barn og voksne får leke sammen, spise sammen, gå turer sammen, snakke sammen, løse problemer sammen og alt blir gjort på de unges premisser! Derfor blir også leir et helt spesielt, positivt miljø blandet med fryd, utfoldelse, forelskelser, iver og åpenhet i en kristen atmosfære. Det gir helt spesielle muligheter, men innebærer også et ekstra ansvar. Lederne skal ta over foreldre-oppgaven for noen dager og sørge for at barna får det stell og omsorg hver enkelt behøver. Og passe på at ingen presses utover sine egne forutsetninger. Barna kommer fra helt ulik hjembakgrunn. Noen er velkjent med møter og kristent miljø. Andre er mer fremmede innfor dette med bønn og bibellesning.

Og selv om vi gjerne benytter oss av barnas positive åpenhet til å gi dem det beste vi vet, ordet om Jesus Kristus, så må vi også passe på så vi ikke misbruker denne åpenheten til å presse barna følelsemessig og lede dem til standpunkter de ikke er modne for.

Et sunt kristent leir-miljø er nemlig en vår balanse mellom spøk og alvor, utfoldelse og utfordringer, påvirkning og samtale, og ikke minst kontakt og omsorg.

En vellykket leir forutsetter derfor at man har *modne* ledere som vet hva de *vil* med leiren, og som er rede til å satse maks for at barna skal trives på leiren.

Av og til opplever man dessverre at det motsatte er tilfelle: Lederne kjenner ikke hverandre på forhånd, planene legges underveis, og selve målet kan virke noe diffust. Det hender at svært unge ledere er mer interessert i en «gratis ferie-uke» der de har det gøy selv, enn i å stille opp for leirdeltakernes beste.

Leir-arven går videre!

Leirene er sterkt tradisjonspregede. De som har vært på leir tidligere, bærer med seg forventninger og atferdsmønstre som vil være med på å prege de neste leirene de deltar på. - Slik gjorde vi på forrige leir! hører vi ofte.

Derfor må vi bygge opp leirene fra år til år. Ta vare på det som er positivt, og luke vekk alt som har uheldige virkninger. For det negative har også tendens til å gå igjen i leir etter leir hvis vi ikke tar det ved roten.

Leirmiljø er nemlig noe foranderlig. Det må stadig fornyes og utvikles.

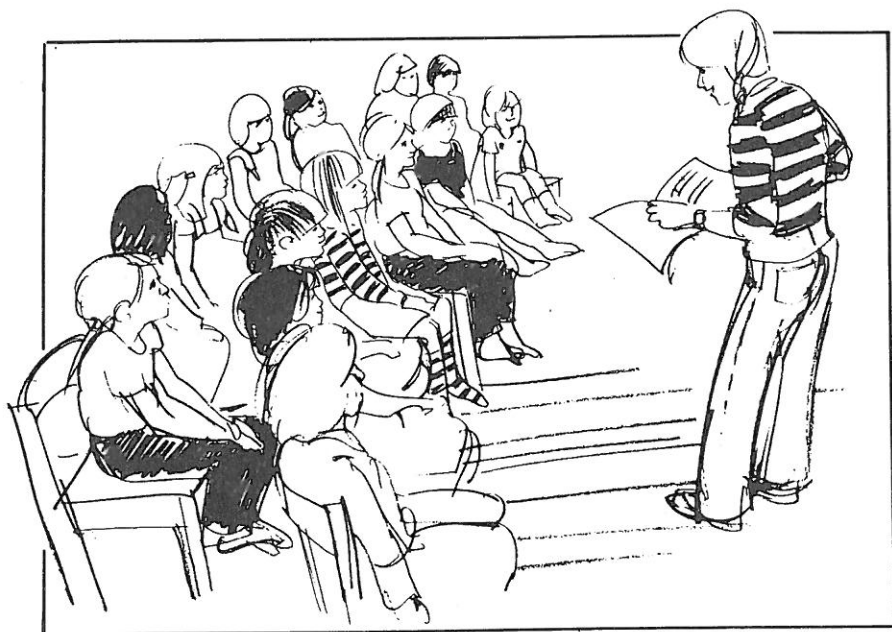
«LÆR AV ANDRES FEIL.
SKAL DU GJØRE ALLE SELV,
REKKER DU IKKE ANNET!»

Hvilke resultater sikter vi mot?

I tillegg til trivsel, kameratskap og menneskelig fellesskap i et godt miljø, vil leirene våre alltid ha et overordnet mål av åndelig karakter. Noen setter dette i forbindelse med omvendelser og følelsemessige gudsopplevelse («vekkelse»). Mens andre tenker mer på alt som kan inspirere til *videre vekst*.

Her fins det opplagte grøfter på begge sider.

Det er riktig at leirene kan gi barna verdifulle anledninger til å oppleve noe mer enn de er vant til i sitt hjem-miljø. Jeg tenker på stunder der de får ta viktige avgjørelser. Stunder da vi får søke Gud i bønn sammen. Samlinger der de unge får lese fra bibelen og bringe fram sine enkle vitnesbyrd. Stemningsmettende sangstunder der alle synger av hjertens lyst. Stunder da Gud er oss nær. Og alt dette er av stor betydning for barns åndelige utvikling! Bare det forgår i en sunn atmosfære der man ikke *presser* barn følelsemessig.

Men man må ikke overekspone det følelsesmessige. På leir er barn emosjonelt svært labile. Inntrykkene er mange og sterke, og de fleste vil være litt i underskudd på søvn. Alt dette virker inn, slik at man har, lett for å gråte og lett for å le. Vi som ledere må bare ikke tro at disse sjelelige svingningene er åndelige utslag.

Dersom ikke leir-ledelsen møter dette med ansvar, kan man komme til å oppleve at et stemningsfullt og alvorlig møte kan føre til gråte-økter og voldsomme bønne-opplevelser som barna vil ha vanskelig for å vedkjenne seg dagen etterpå. *Slikt bør ikke forekomme!*

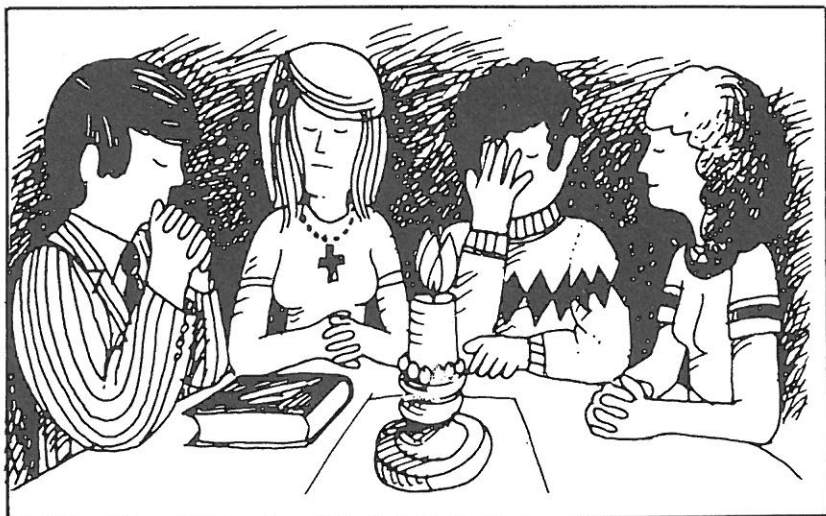
Da er det bedre å slutte av i tide og be barna komme tilbake til morgnebønn når de er uthvilte og opplagte.

Skal styrke hverdagslivet!

Leirene skal *ikke* være noe helt annet enn det barna opplever i det lokale barn- og junior-arbeidet. Tvert imot: Leirene skal virke som inspirasjon til det arbeidet som *fins* på hjemsteder. En *inspirasjon* til å *lese i bibelen*, til å *be*, til å *synge*, og til å *lytte* til undervisningen i Guds ord. På den måten kan leirene bidra med verdifulle kristne erfaringer som styrker hverdagslivet. Det er det vi vil!

Leirenes åndelige mål må derfor både være åndelig *vekkelse* og åndelig *vekst*. Der undervisning og gudsopplevelser går hånd i hånd.

Møt åndelig forberedt!

Praktiske forberedelser er ikke nok for at leiren skal bli vellykket. Du må også være godt åndelig forberedt!

En leir er i seg selv så hektisk at det blir lite anledning til stillhet og åndelig konsentrasjon. Men med en målbevisst innvielsesperiode i bønn og bibel-lesning *før* leiren, skulle man ha gode muligheter for å ha en åndelig innflytelse *i* selve leiren.

En leir vil alltid være en ånds-kamp der vi på ingen måte kan regne med at leir-deltakerne kommer åndelig forberedt. Oftest er det helt andre interesser som har fått dem til å komme dit.

Sørg for å legge deg selv og hele leiren i Guds hånd. Vær en Guds medarbeider i kampen for en god atmosfære, lengsel etter Gud og hans ord og en positiv innstilling!

Ulike vibrasjoner.

Barnas instilling og evne til å ta imot, har svært mye å si for det åndelige resultatet av en leir.

Det har nok hendt at vi har merket den positive tonen i møtesamlingen fra første stund, og hele leiren har blitt en fest.

Andre ganger har vi måtte streve med «vrang-sida», bråk og dårlig konsentrasjon. Derfor er det viktig at vi er spesielt vare for nettopp dette og jobber med barnas motivering.

Vi kan ikke alltid ta det for gitt at leirdeltakerne er klare til å ta imot forkynnelsen og undervisningen, selv om de fysisk er til stede. Men ofte har vi klare negative vibrasjoner vi må jobbe med først.

- De vanligste er disse:
- Dette er kjedelig!
 - Det angår ikke meg! .
 - Dette tror jeg ikke noe på!
 - Dette er jeg ikke med på frivillig!

Her gjelder det å bruke de rette nøklene: Humor, oppfinnsomhet, aktuelle innfallsvinkler, klar tale og store porsjoner med Guds kjærlighet.

Svært ofte er disse negative holdningen forårsaket av *omsorgs-svikt*. Når barn ikke føler seg elsket eller satt pris på, blir det vanskelig å tro på en kjærlig Gud. Vis dem varme, oppmerksomhet og nærhet slik at vi kan rive ned murene som stenger.

Forbered leiren i bønn!

En leiruke byr på mange verdifulle anledninger til kontakt mellom barn og unge. Og det er ikke uvanlig at unge mennesker nettopp kommer til leir for å få klarhet i sitt gudsforhold.

Skal vi som ledere kunne møte disse store utfordringene på den beste måten, trenger vi både visdom og kjærlighet. Derfor er den beste forberedelsen vi kan gjøre, å legge leiren fram for Gud i bønn. Bønn er halve arbeidet!

Leir er miljø og atmosfære!

Noe friskt, herlig, befriende, aktivt og intenst! Et sted der *ingen* bli *utkonkurrert*, men der alle får være med og gi avkall av seg selv. Der alle er like verdifulle og ingen behøver å føle seg utenfor.

Og selv om noen skulle kjenne seg utenfor eller begynne og lengte hjem, så skulle det også finnes mennesker omkring en som kunne gi hjelp til å finne trygghet i gruppa.

For leir er fellesskap og respekt for hverandre. Da blir miljøet forfriskende og legende.

Leirarbeid er utmerket ledertrening.

Man kan godt ha med unge medarbeidere på 15-16 år. De har som regel lett for å få kontakt med barn, er leke-villige og populære, men sørg for at de får den nødvendige undervisningen og veiledningen på forhånd. Et leirleder-kurs er av stor verdi.

En bør også være obs så ikke natterangling og overdreven bruk av skøyer-streker, går utover selve leiren.

Erfaring og fantasi.

Et godt leir-opplegg må bygges på to forutsetninger:

1. Lærdom fra tidligere leirer.
2. Fantasi og oppfinnsomhet.

ERFARINGENE er naturligvis mye verdt, så sant man lærer av dem! Derfor er det viktig å samle opp erfaringer etter hver leir.

Dette er helt nødvendig om leirene våre skal bli av god KVALITET! I motsatt fall kommer man lett i skade for å begå de samme feilen år

etter år, mens leirdeltakerne snart opparbeider seg sin leir-erfaring som forteller dem om de smutt-hull som fins, og hvordan man kan lure lederne.

Derfor er det et svært uheldig system om man bytter ut ledere fra leir til leir, i stedet for å bygge opp en grunn-stamme av erfarne leir-ledere som utgjør ryggraden i leir-opplegget fra år til år.

Bibelen i sentrum.

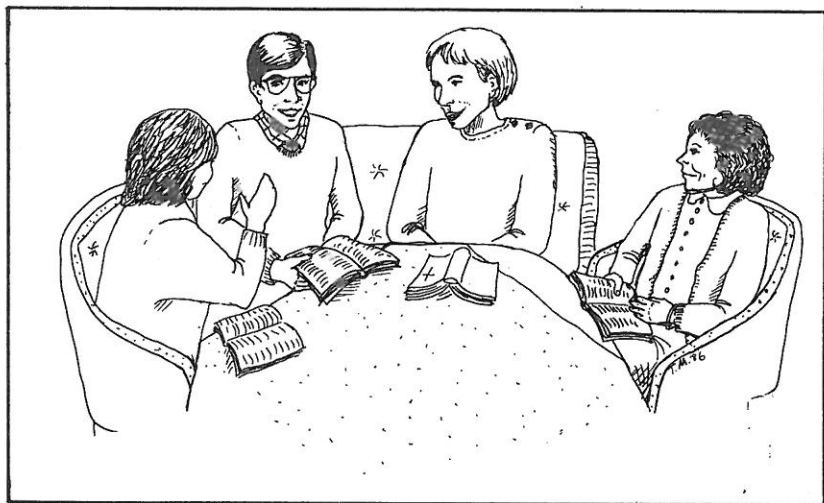
Vi vil at våre leirer skal være utpregede *bibel-leirer*. Derfor hører bibelen med til det *nødvendige* utstyret barna skal ta med seg på leir. Men det byr også på et problem: *De mange bibel-utgavene!* Noen har lånt mammas bibel av 1930, andre har med seg 1978-oversettelsen, og diverse andre utgaver, og det blir vanskelig å lese minneversene og tekstene sammen.

Derfor er det viktig å satse på én og samme bibelutgave for alle. Og fordi språket betyr så mye for barnas forståelse av bibelen, bør man si ifra i leirbrosjyren at man tar med seg Bibelen i 1978-utgaven.

Hvorfor er dette så viktig? Fordi *ordene* (de gammelmodige og til dels uforståelige) kan komme til å stenge for *Ordet*.

Kunne du f.eks. tenke deg å sende barna dine på en vinter-leir med ski-utstyr anno 1930? Nei, *ingen* gjør det. *Der* er man bevisste når det gjelder utstyret!

La oss derfor utstyre barna med en bibel som de språklige og pedagogisk sett har best forutsetning for å kunne bruke!

Leir-brosjyren som sendes ut i god tid før leiren bør inneholde:
- Tidspunkt for leiren. Alder. Pris. Og hvem man skal sende påmeldingen til, samt påmeldingsfrist.

Program sendes til alle som er tatt opp på leiren som en bekreftelse på at de har fått plass. Her bør finnes opplysninger om:

- Motto for leiren. Navn på leirsjef, bibellærer og fritidsleder.
- Dagsorden med tidsangivelser. (NB! Legge-tid.)
- Hva barna skal ta med seg. - Hva de ikke skal ta med (f.eks. kassettpiller.)
- Forslag til passende størrelse på lommepenger. Gjerne et maksimumsbeløp!
- Reisemåter. Felles-transport o.l.
- Når leiren starter og når den slutter.
- Telefonnummer til leirstedet, og til leirsjefen privat.
- Hva leiren koster, og når man skal betale.

NB! Når klokkeslett for ro-signal er nevnt i leir-brosjyren, er en også forpliktet overfor foreldrene til å overholde det.

Dessuten er det viktig at de unge er oppmerksom på dette før de melder seg på, slik at vi som leder kan henwise til leir-brosjyren dersom det oppstår protest på legge-tiden.

Slipp fantasien løs!

Det er OK med et *velprøvet* program og opplegg slik at barna kjenner seg igjen fra leir til leir. Likevel må det alltid finnes rom for fantasi og oppfinnsomhet, nye måter å gjøre tingen på osv.

Forsøk på å tenke på leiren ut fra barnas synsvinkel. Spør deg selv:
- Hvorfor kommer de? (Se forordet!) Barn flest kommer på leir for å ha det gøy! Derfor er *trivselen* helt avgjørende! Lykkes vi ikke med å skape en festlig og gøyale leir, så vil vi nok heller ikke lykkes med vår kristne målsetting.

For når barn vantrives og lengter hjem, da er de heller ikke åpne for det du har å si dem. Men trives de og har det festlig, da kan du si dem hva du vil!

Derfor bør dere legge stor vekt på å ha *et godt fritidstilbud*. Overlat lekesjef-jobben til de dyktigste folkene!

Bygg opp forventningen!

Glem ikke å gjøre litt reklame for festlige ting som ligger foran uten at du røper for mye. Jobb med motiveringen til barna slik at lysten stadig stimuleres. Og trivsel blir resultatet.

- Dere, i morgen da blir det kjempegøy! Vi skal ha markens-dag. Og vi får overraskende besøk av noen fribente venner!

Krise-dagen!

Den tredje hele dagen på leir fortøner seg lett som en krisedag for noen av barna. Allmenn tretthet gjør seg gjeldene, og hjemlengselen pipler frem til tross for tapre forsøk på å skjule den eller holde den i sjakk.

Hjemlengsel er som influensa. Den kan forebygges, men vanskelig helbredes. Overtalelses-kunster når sjeldent fram til barn som har begynt å kjenne lengselen etter mor og far og det vante miljøet, som en fysisk og psykisk smerte.

Skal man forebygge dette, må man tidlig i leiren legge vekt på å gi *nybegynnerne* den nødvendige trygghet, kontakt og omsorg som de ellers ville ha fått hos sine foreldre. Vis deg som en sann venn og en verdig «mors-erstatning».

De mest utsatte barna er naturligvis de *sjenerte* og *tilbakeholdne* barna. De forholder seg *passive* når det gjelder å få kontakt med andre, og søker ofte inn på rommet sitt fordi de føler seg utrygge i ute-situasjonen blant så mange nye og fremmede.

Det nytter ikke å «tvinge» dem til vennskap og aktivitet, men med vennlig list og oppmuntring, kan man hjelpe slike barn til å «overleve» en leir.

Barn som blir hentet, kommer sjeldent eller aldri tilbake igjen på leir.

Viktige opplysninger første kveld!

Kan godt skje i form av en utkledd leder som kommer iført ryggsekk, og tar opp en liten samtale med leirsjefen om hva man *skal* og *ikke skal* når en er på leir.

Aktuelle samtale-emner fra sekken: En Cola, tannbørsten, kassettspiller, noen tegne-serie hefter, bibelen, osv.

Si klart fra om følgende:

- Alle lommepengene skal dere levere fra dere til gruppelederen. Det er «banken», så skal dere hente ut pengene etterhvert som dere trenger dem.
- Når vi skal sove flere sammen på samme rom, må vi vise hensyn til hverandre. Når ro-signalet har gått, skal det være helt stille.
- Og hva skjer i morgen tidlig hvis du skulle våkne klokka seks? Skal du bare stå opp og begynne å leke da? Nei, da kan dere komme til å vekke andre. Ta det helt med ro og vent til morgen-signalet lyder. Da kan dere stå opp!

PS! Ta en bestemt og litt myndig tone allerede fra starten. Det vil styrke disiplinen!

Den første dagen er meget viktig. En god start betyr mye, derfor bør den planlegges nøye.

Lederne bør være tidlig på plass slik at de kan ta imot deltakerne etterhvert som de kommer.

På åpningssamværet bør ledere og deltagere presenteres på en litt uhøytidlig måte. Gjennomgå hva som er leirområdet, ordensregler, leggetider, vekking m.m.

Aktuelle interesse-sentra.

* DET STILLE HJØRNET.

Et sted for brevskrivning, lesing og avslapning.

* KOSEKROK.

Utstyr: Skum-gummi-madrasser og puter.
Et akvarium eller fugl i bur. Noen enkle spill, blader m.m.

- * TRIM-HJØRNET. En ergometersykel. Manualer. Hoppetau. Ringer. Trampoline m.m.
- * HOBBY-HJØRNE. Formings-utstyr og enkle materialer. Høvelbenk. Hammer og spiker. Brenn-apparat. Male-saker m.m.
- * AVIS- OG KONTOR-SENTER. Skrive-maskin, papir, skrivesaker, kopi-maskin, tusjer, plakatkart, tape m.m.
- * METEOROLOGISK HJØRNE. Regnmåler, barometer, termometer (for maks- og minimums-temperatur), vindmåler, logbok for daglige opptegetninger m.m.
- * NATUR-HJØRNE. Litteratur om vekster og dyr. Sten-samling, plante-samling, sommer-fugler og insekt-samling, utstoppede dyr m.m.

Program-krukker (i tilfelle regn!)

Det er alltid lurt å ha noen program-krukker klar i bakhanda. Noe du kan dele ut til gruppene: Noe å forberede, noe å snakke om, noe som skal løses, noe som skal lages osv.

Her kommer noen stikk-ord for hva program-krukkene kan inneholde: Kims lek, puslespill., lyd-konkurranse, bil-konkurranse, mini-golf, flagg, trafikk-skilt, tre-slag, blomster, dyr, fugler, kart-tegn m.m

Et godt utemiljø er ikke bare lek-apparater!

En fin løvskog, en myk gressbakke, steiner, røtter, pinner, rennede vann, leire og jord, blomster og insekter er et langt viktigere miljø-innslag enn husker og sklier.

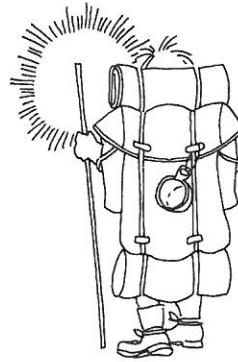
Utstyrs-liste

Sommerleir:

- Sovepose, laken, putetrek.
- Toalettsaker.
- Bibel (1978-utgaven) og penn.
- Badetøy og håndkle.
- Kles-skift.

Vinter-ekstra:

- Ski-utstyr for turgåing.
- Godt med varme klær og ekstra fottøy.

Lommepenger: Maksimum 100 kroner!

Kassettpiller, walk-man og radio skal du ikke ha med!

Leir-reglement.

1. Når du er på leir må du rette deg etter leirsjefens og gruppeleders ordre.
2. Alle leirdeltagerne må følge den oppsatte dagsorden og møte fram når samlings-signalet lyder.
3. Ingen må gå utenom leir-området eller ned til vannet uten tillatelse fra leirsjef eller gruppeleder.

I tillegg til disse tre hoved-reglene, bør det vel også sies noe om hvor guttene og jentene har lov til å oppholde seg innendørs. F.eks. at man kan treffes på felles oppholdsrom, men at man ikke skal oppholde seg i gangene, eller trenge seg inn på andres rom.

Faste signaler!

Fløyteblås betyr «Samling til lek på lekeplassen!»

Ringling i bjelle eller klokke betyr «Samling til neste programpost!»

Halv-lange trompettoner betyr «Inn på internatene.»

En lang trompettone «Absolutt stillhet!»

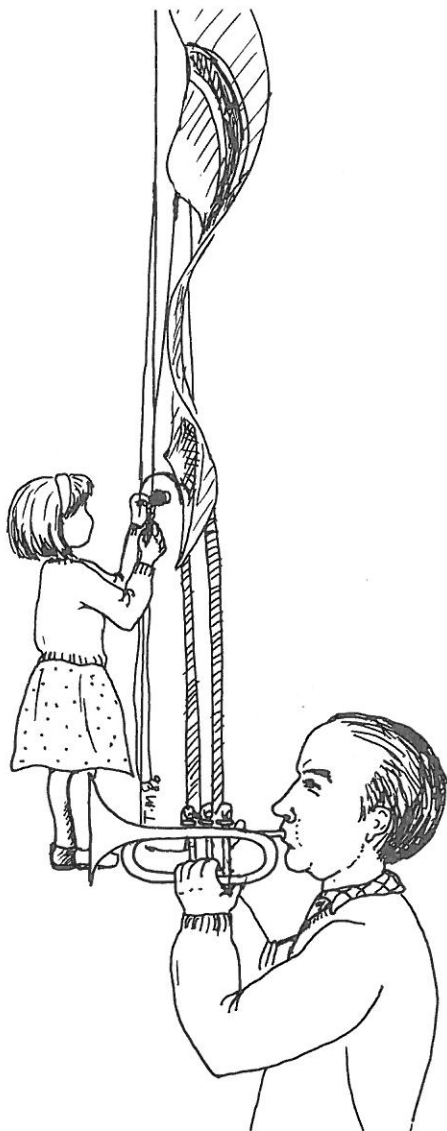
DAGSORDEN

Forslag

- 7.30 Vekkesignal.
- 7.40 Gymnastikk.
- 8.00 Morgenbønn.
- 8.20 Flaggparade.
- 8.30 Frokost.
- 9.00 Vask og opprydding.
- 9.30 Leder-samling.
- 10.00 Bibeltime.
- 10.45 Gruppemøte.
- 11.30 Lek- og friluftsliv.
- 13.00 Middag.
- 14.00 Siesta.
- 15.00 Saft og boller. Hyggetreff.
- 16.00 Lek og turneringer.
- 18.00 Aftens.
- 19.30 Leir-treff.
- 21.30 Inkalling til internatene.
- 22.00 Ro.

uhøytidelig program:

- 7.30 Opp av senga!
Morgentrim!
- 8.00 Morgenstund i leirkirka.
- 8.20 Flagget til topps.
- 9.30 Brødboksen åpnes.
- 10.00 Vi åpner Bibelen.
- 10.45 Gruppe-treff.
- 11.30 Lekesjefen er løs!
- 12.30 Varme gryter kaller.
- 13.30 Siesta.
- 15.00 Kosetime! Kaker og saft!
- 16.00 Trimtrollet i start-gropa.
- 18.00 Melk og brød! Stå i kø!
- 19.30 Leirtreff.
- 21.30 Takk for i dag!
- 22.00 Sov godt! Ole Lukkøye overtar leirledelsen!

«Opp og hopp!» Morgengymnastikk!

På enhver leir bør det være et morgentilbud som inneholder litt morsom trim og gymnastikk. Og hvorfor ikke sette til litt trivelig musikk via en kassett-spiller med to høytalere?

Avslutt gymnastikken med en liten joggetur langs en fastlagt trimløype.

Morgengym-program:

Løp rundt i ring (høye kneløft, spark bakover m.m.)

Stå på stedet med bred benstilling. Sving armene: Ned-ram-opp-ut!

Svikt i knærne og strekk ryggen bakover.

Strekk armene opp og sving dem ned til høyre og rundt!

Rull med hodet. Jogge på stedet. Indianermarsj på stedet: Løft motsatt arm og kne så høyt du bare kan,

Sett dere ned og ta en ro-tur. Legg hendene bak hodet og bøy overkroppen framover og bakover.

(Fortsett med flere øvelser du selv er vant til!)

Morgenbønnen

bør være frivillig. Men glem ikke å oppmuntre barna til å delta! Forklar hva det går ut på, og ta det med som en opplysning ved avslutningen av hver kveldssamling: - Så møtes vi til morgenbønn i leirkirka klokka 8.

Den som skal lede morgensamlingen bør starte opp med noen enkle kor-sanger, et bibelord og noen tanker om det å be til Gud. Hva kan vi be om? Hva burde vi takke for?

Si klart ifra at bønnene godt kan bestå av en eller to setninger: - Takk, Jesus at vi får høre om deg! Amen!

Pass på så ikke lederbønnene blir så «fine og dominerende» at barna mister frimodigheten.

Samlingen om flagget

tidlig om morgenen har lang og god tradisjon i leir-sammenheng. Men det er viktig at det gjøres med stil (at flagget kommer riktig opp uten først å ha vært i bakken), at oppslutningen er topp (ingen

unnaluring) og at været er brukbart.

Deltagerne står i en pen sirkel i passe avstand fra flaggstanga. Det er ekstra stemnings-fullt om man har tonefølge av en trompetblåser når flagge går til topps.

Et bibelord, en kort bønn for dagen og et lite sangvers hører også gjerne med til seremonien, men pass på så det ikke blir for lenge.

Blant større barn (12-13 år) kan det hende at flagg-paraden ikke fungerer i det hele tatt pga. barnslighets-komplekser o.l.

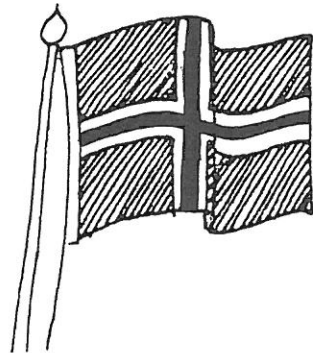
Da kan det kanskje være aktuelt å forenkle opplegget noe eller heise flagget uten noen bestemt seremoni, og lese «ord for dagen» ved frokost-bordet i stedet.

Dagens oppgave

kan henges opp på fast plass hver morgen.

Den kan bestå i

1. Tippekonkurranse
2. Diverse spørsmål
3. En dikt-oppgave

Siesta med tid for en hvil!

Dagene på leir kan bli ganske intense både for barn og for ledere. Derfor bør det være en fredet hvilepause midt på dagen da alle som ønsker det kan legge seg ned og ta en liten blund eller lese litt. Da må en kunne forlange ro på internatene. Noen av barna blir så pass forstyrret om kvelden, at nattesøvnen blir kortere enn de har behov for. Dette kan kompenseres noe gjennom siestaen.

Overaktive personer kan henvises til lekeplassen under siestaen.

Leirsjefens oppgaver:

1. Å organisere, planlegge og gjennomføre leiren.
2. Kall inn til planleggingsmøte i god tid før leiren.
3. Sammenkall til daglige leder-samlinger under leiren.
4. Sett opp en arbeidsfordelings-plan for leiren (Se illustrasjon!)
5. Del inn leirdeltakerne i grupper med gruppeleder og rom-forde-ling. Ta hensyn til ønsker!
6. Leirsjefen står for all informasjon, leder måltidene, og kommer med nødvendige formaninger og ros!
7. Sørg for at posten kommer av gårde i tide.
8. Leirsjefen har overoppsyn med orden, disiplin og vakt-ordning-en.
9. Leirsjefen bør ikke være gruppeleder eller taler på leiren.
10. Når leiren går mot avslutningen, bør du samle dine medarbeidere til et evaluerings-møte. Samtale om leiren på godt og vondt. Disse uttalelsene bør leirsjefen notere ned og gi veidere til et eventuelt styre eller leir-komité. (Se skjema!)
11. Leirsjefen har også ansvar for å takke hver enkelt som har gjort sin innsats på leiren, og eventuelt premiere de beste gruppene.
12. La også leirdeltakerne få oppleve at «sjefen» har humoristisk sans! La den stadig skinne igjennom når du opptrer som «lovens håndhever» eller kommer med opplysninger. Men *ironi* bør man *ikke* benytte seg av - i alle fall ikke på en barneleir. (Barn skjønner nemlig ikke ironi!)
13. Før dere forlater leiren, må gruppelederne sørge for at rommene blir vasket, at *ingenting blir gjenglemt*. Leirsjefen må sette opp en arbeidsplan for vask av korridorer, saler og fellesrom, tømning og brenning av søppel, og opprydding på leir-området. Saml sammen hittegodts, og vis det frem ved avslutnings-samlingen!

DAG	LEDE MORGEN- BØNN	LEDE MØTET	INN- LEDE	VITNES- BYRD	VAKT	FLAGG- HEISING
LØRDAG		Hanne	Arild	Einar	Einar & Anne	
SØNDAG	Ingrid	Tove	Oddvar	Arild	Nils og Eva	Tove
MANDAG	Oddvar	Anne	Ingrid	Torunn	Torunn og Per	Einar

Inspektør snusen på farten!

Enhver leir bør legge stor vekt på orden og disiplin. Og det bør være en person som har i oppdrag å foreta jevnlig inspeksjoner og gjøre sine notater (under bibeltimene, på kveldene når det skal være ro osv.)

Gruppene får da tilregnet poeng på grunnlag av dette for hver dag.

Som f.eks. føres opp på barometere, eller på andre måter gir fordel.

Under ordens-inspeksjonen på rommene kan han f.eks. legge igjen sine spesial-symboler der hvor det er ekstra fint (en rose e.l.) og hvor det er uorden (et øye).

Gruppelederen.

1. Lær deg navnene på samtlige medlemmer i gruppa fra første stund! Det er bryet verdt!
2. Plassér deg alltid midt på langsiden av bordet når du spiser sammen med gruppa. Da får du best kontakt. Legg nøye merke til om alle spiser! Sjekk godte-forbruket hos dem som små-spiser.
3. Legg opp kveldsstunden ved senga etter et fast rituale: Samtale, be aftnebønn og gi hver enkelt en godnatt-klem! Dette er stunder som barn flest ser fram til. Da er de åpne og kontakt-sugne. Husk at du skal erstatte far og mor! Så slurv ikke med kveldsritualet.
4. Vær alltid sammen med gruppa når de skal delta i noe eller løse ulike oppgaver.
5. Hjelp hver enkelt med å holde orden i sakene sine. Pass på at vått tøy blir tørket, at tenne blir pusset, at undertøy blir skiftet osv.
6. Sørg for at din gruppe kommer tidsnok til samlingen og at de har med seg det de trenger.
7. Ta vare på lommepengene til hver enkelt i konvolutter. Skriv på hvor mye som er igjen, og porsjoner det ut i passe mengder. På den måten unngår man tyverier, og at noen går tom for lomme-penger en av de første dagene.
8. Legg ekstra stor omsorg i å hjelpe til rette dem som går for seg selv og ikke blir med i vennskap og lek.
9. Som gruppeleder har du også hovedansvaret for barnas helse. Sett deg inn i hvor første-hjelps utstyret finnes. Isolér barn på egne rom dersom de har smittsomme sykdommer slik som farang med oppkast. Når sykdommen er av mer usikker karakter, bør man tilkalle lege og eventuelt gi melding til foreldrene.
10. Skriv opp navn og adresse på alle i gruppa med tanke på senere oppfølging og kontakt pr. brev.
11. Dersom barn har med seg lesestoff som er uønsket på en kristen leir, bør man si ifra om dette på en hensynsfull måte. Men vær tilbakeholdende med å *beslaglegge* blader bortsett fra når det er tale om grov vold og sex. Særlig bør man unngå at uønskede blader lånes ut til andre.

12. En gruppeleder må også være forberedt på å ta ekstra-oppgaver så som: Vakthold, lede morgenbønn, delta på møtene med vitnesbyrd, forstå flaggheising m.m.
13. Men ditt største ansvar som gruppelider er å være åndelig veileder for gruppa og sjelesørger. Men dette skjer ikke til avtalt tid på et kontor. Det gjelder å bruke de naturlige kontakt-punktene som fins i løpet av en leir. Og husk at sjelesorg er omsorg for *hele* mennesket!
14. Begynn tidlig å tenke på leirkvelden. Hva kan gruppa bidra med? Hva med en egen gruppe-sang? Eller situasjons-spill som gir noe å tenke på? En festelig lek?
La barna komme med egne forslag, men forsøk å styre unna plumpe sketser og dårlige vitser.
15. Sørg for at du får den hvile og søvn du har behov for. Benytt deg av siestaen, og unngå nattlige «utskeielser».
La gruppa di møte en opplagt, hyggelig og imøtekommende gruppeleder *hele* dagen.

Gruppemøtet

kan med fordel legges straks etter bibeltimen slik at bibeltid + gruppemøte blir en enhet. På den måten sparer man også inn et «møte», og det betyr i alle fall en god del for barna!

Vær godt forberedt på det emnet dere skal snakke om, men vær ikke bundet av det. Kontakten med barna og de spørsmål de har, er langt viktigere!

Start med det rent medmenneskelige:

- Hvordan liker dere dere på leir?
- Er det noe dere synes er dumt?
- Forsto dere det leirpresten sa?

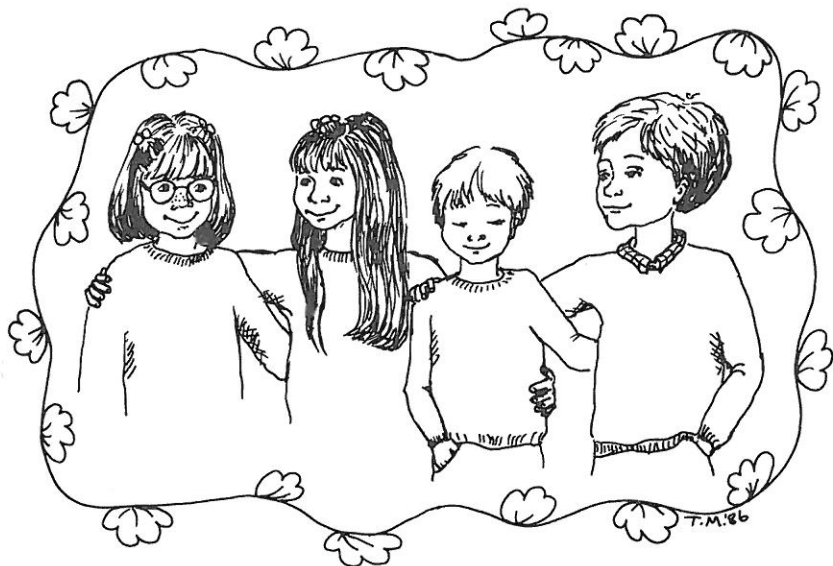
Gå så over til samtalen om selve emnet. Bruk god tid på å slå opp et par skriftsteder, og samtale om hva de betyr.

Forsøk å komme inn på barnas livssituasjon!

- Hva betyr disse ordene for oss? Når du er hjemme, på skolen, blant kameratene osv.

All erfaring viser at gruppemøtene har lett for å komme på avveier. Det skal ofte lite til av forstyrrelser: En mygg, en maur, noen lyder på gangen osv. Derfor gjelder det å være godt forberedt og bruke mottrekk: Andre kontakt-punkt. Noe du fester oppmerksomheten til. F.eks. et bilde av deg selv fra din egen barndom, en gjenstand du trekker opp av vesken o.l. som du bruker målbevisst til å få sagt noe som er viktig.

Men sett deg ikke alt for store mål. Si ikke *alt* du vet! Konsentrer deg om noen enkle, tydelige sannheter som du fastholder gjennom hele gruppe-samtalen.

Kameratskap i gruppa.

Kameratskap er demokrati i praksis der man tar gjensidig hensyn til hverandres ønsker og meninger før man tar en avgjørelse. Man lærer respekt for medmennesker og hva det vil si å ta ansvar sammen.

Det er viktig å skape et trygt gruppe-fellesskap på en leir. For det er gruppa som skal erstatte familien for noen dager. Legg vinn på kameratslig fortrolighet, og gi ikke større oppgaver og ansvar enn hver enkelt kan greie.

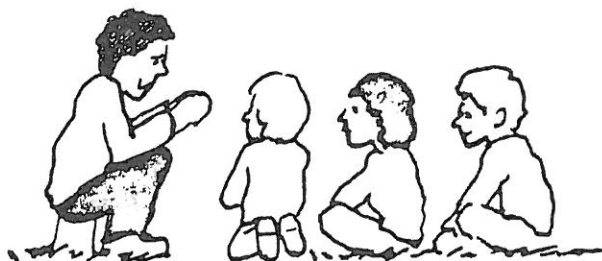
De beste resultatene vil du oppnå om du som leder selv er interessert i det deltagerne driver med og deltar aktivt sammen med dem. På den måten stimulerer du gruppa og hjelper den over vanskeligheter og hemninger.

Vis positiv interesse for *alle* i gruppa. Hver medlem er like viktig. La derfor ingen av dem få en særstilling i gruppa! Aktivisering og oppmuntring bør komme alle til del.

Fellesskap og trygghet i gruppa oppnår du best når du får hver av gruppe-medlemmene til å kjenne seg godtatt og verdsatt.

Bibeltimen.

Til bibel timen stiller alle med bibel, notatbok og penn. Gruppelederen bør sitte sammen med gruppa si slik at han/hun kan hjelpe til med slå opp i bibelen og holde disiplin. Oppmuntre barna til å være aktive med notat-boka, og gi dem stikkord som de kan notere.

Start med mini-leir.

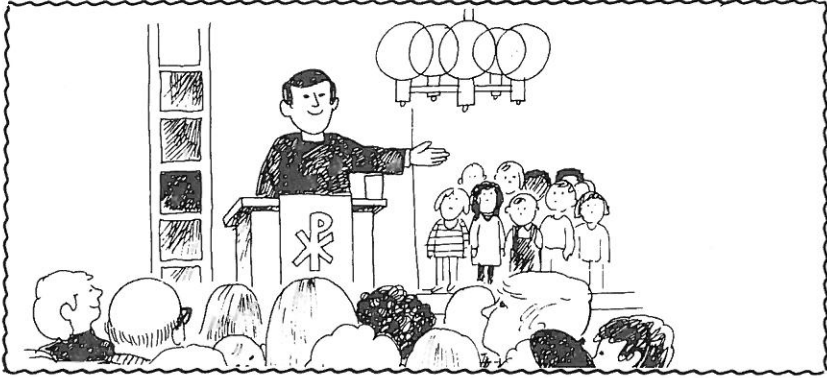
Av erfaring bør barn være omkring 9 år før de er modne for et leir-opphold som strekker seg over flere døgn. Men det er også gjort gode erfaringer med kortere leir-opphold for 7-8 åringer - såkalte mini-leirer. Det er fin måte å bli kjent med leir-livet på. Som regel strekker mini-leiren seg over tre dager, der ankomst og avreise-dag er to av dagene. Dvs. at man bare har én hel dag på leiren.

Mini-leir bør preges av et sterkt lek-preget opplegg, korte samvær og god nær-kontakt mellom barn og ledere. Dvs. at man bør satse på litt mindre grupper enn vanlig. Maks 8 i hver.

7-8 åringer må naturligvis følges opp med mer omsorg og støtte enn på en vanlig leir. Kvelds-stellet er mer omfattende, prate- og bønn-estundene ved senga svært betydningsfulle, og den daglige kameratskapskontakten helt avgjørende.

En vellykket mini-leir betyr at vi vil kunne få ivrige leir-deltagere som kommer igjen år etter år. Men blir det fiasko og hjemlengsel, er vi ille ute.

Gode råd til leirprester!

1. Vær en aktiv del av leirens totale miljø!
2. Husk at også *lederne* trenger åndelig støtte, omsorg og råd! Legg opp til samtaler og forbønn-stunder!
3. Delta i leder-møtene med forslag til gruppe-møtene, og understrek hvilke mål du har satt deg med undervisningen.
4. Ha en klar disposisjon for bibeltimene, slik at det er mulig for de unge å gjøre seg notater underveis. Presisér *hva* de skal skrive! Gi god tid til å notere og å slå opp skrift-stedene. (Ikke for mange!)
5. La en av dagene legges opp som misjons-dag. Konsentrér deg om et bestemt kontinent eller land. Forsøk å få tak i ulike misjons-gjenstander og/eller lysbilde.
6. Vær alltid *anskuelig* når du underviser! Benytt deg enten av kritt-tavlen, over-head, plakat-ark, flanellograf, lysbilder, gjenstander, håndduker e.l. Det gjør stoffet mer konkret og direkte. Lysbilder er alltid populært og effektivt hjelpemiddel på kvelds-treffene!
7. Opplegget for gruppemøtene kan bestå av et ark med illustrasjoner og samtale-spørsmål (NSSU har flere ferdige opplegg å tilby!) Gjennomgå dette med gruppelederne på forhånd og gi tips om ideer og spørsmål som kan være aktuelle å ta opp med barna.

Leirprestens oppgaver:

- Utarbeide bibeltimer og opplegg for gruppemøtene.
- Tale i kveldsmøtene.
- Være sjelesørger og åndelig leder for leiren.

Engasjement gjennom spørsmål og konkurranser.

Konkurranser og spørsmål hører med som et stimulerende element på leir-samlingen så lenge det ikke brukes for å skille vinnere og tapere.

Her kommer noen aktuelle forslag:

Finne fram i bibelen.

Om alle deltagerne har bibelen klar, kan de få i oppdrag å slå opp angitte bibelord og så fort som mulig finne rett svar. Eks. - Hvem snakkes det om i Matteus 28:18? (Jesus)

Rebus-oppslag.

Kanskje man kan antyde nytt emne eller nye overskrifter i form av enkle rebuser? Hva betyr f.eks. dette?

Spørsmål og svar.

Det finnes flere bibel-spørrebøker å henvise til, bl.a. JUNIOR-IMPULS NR. 1. Men pass på så det ikke bare blir fakta-spørsmål. De er ikke minst viktig å bruke spørsmål som krever ettertanke og forståelse for sammenhenger.

Hvorfor tror dere at Saulus var så ivrig etter å forfølge de kristne? - Hvordan tror dere han følte det da han møtte Jesus på vei til Damaskus?

Ja og nei.

Del ut et ark til hver der det står «JA» på en side og «NEI» på baksiden. Alle reiser seg når konkurransen starter. Etter hvert spørsmål skal de vise fram det de tror er rett svar. De som svarer feil må sette seg mens resten går videre.

Lekesjefen - en nøkkelperson!

«Får vi bare leke sammen med barna, så kan vi si dem hva vi vil etterpå!»

Lek er en omgangsform alle er kjent med. Den vekker bare positive følelser og er en enorm kontakt-skaper. Lek gir rom for utfoldelse, kameratskap, glede og fantasi og er en forutsetning for at barn skal trives på en leir.

Derfor bør man legge svært mye arbeid i forberedelsen av nettopp lek- og fritidstilbudet og man bør starte planleggingen i god tid.

Er fritidstilbudet mangelfullt, vil barna lett begynne å kjede seg, hjemlengselen kommer smygende og det åndelige arbeidet i leiren vil lett komme til å jobbe i motbakke.

1. Vær forberedt på alternative inne-aktiviteter i tilfelle dårlig vær!
2. Sørg for å ha aktivitets-tilbud i bakhanda i tilfelle det skulle oppstå et tomrom av lediggang i leiren.

«Fritida

må organiseres godt. Ingen skal behøve å kjede seg. Og barn og unge trenger mye aktivitet i frisk luft.

Vær innstilt på å få flest mulig med på leken. Variér programmet slik at det blir noe for enhver smak.

Lek og konkurranse skal ha et positivt sikte. Det finnes idé-bøker for ute- og inne-leker (se litteratur-listen bak!) som lekesjefen bør studere på forhånd.

La ikke fotballen dominere for mye! Også de som elsker den kan ha godt av å være med på andre aktiviteter».

(Fra «Lederhjelpserien» NLMS)

FOTBALL ER IKKE

ALT HER I LIVET!

Fritids-kontor:

Fritidslederen trenger sitt eget kontor der han kan låse inn alt utstyret , og sitte og arbeide med forberedelser og poengberegninger.

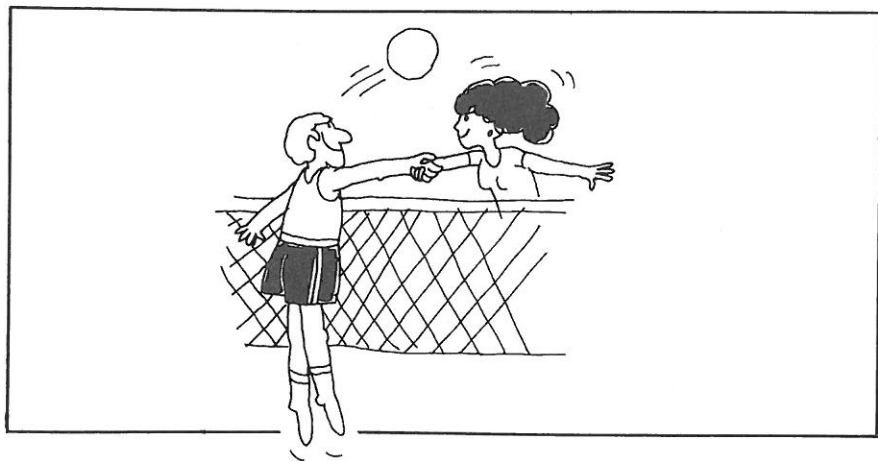
Legg vekt på god orden og vedlikehold av utstyret. Fotballen må smøres og pumpes, spill som mangler deler, må suppleres osv.

Lekesjefens utstys-liste:

Allment: Fløyte, tusj-penner, plakat-ark, A-4 ark i mengder, rikelig med kulepenner. Stoppeklokke. Merkebånd for turløyper. Limstifter, tape, stifte-maskin, skrivemaskin, kopi-maskin, premier

Diverse utstyr: Klippetenger for orientering, fotball, volleyball, boccia-spill, ring-spill, liv-line, hoppetau, stylvter, pilkast-spill, bordtennis, badminton-sett (flere), freesbe, dra-tau (hamp og ikke nylon!), kanon-ball, utkleddnings-klær og hatter, parykker, masker, tennisballer og slagtre, kurrong-spill, ishockey-spill, ludo, yatzy, China-sjakk, m.m.

Leirkvelden

bør legges opp i samarbeid mellom leirsjef, fritidsleder og gruppelederne.

FORSLAG TIL OPPLEGG:

1. Start leirkvelden med litt barnespel, bibelord og et kortfattet forkynner-innslag.
2. Gå rett over til det gruppene har å bidra med.
3. Pause med bevertning.
4. Et lite frikvarter.
5. Bålet tenes.
6. Kort samling i leir-kirka. Mye sang.
Et illustrert forkynner-innslag, f.eks. lysbilder.
Fader Vår.
Varighet: Max 20 minutter.

Kommentar:

La kvelden både starte og slutte med det viktigste: Guds ord, sang og bønn! Men forsøk ikke å lage noen kunstige skiller mellom «møte-avdeling» og «underholdnings-avdeling». La alt bli en helhet der glede og oppbyggelse går hånd i hånd.

NB!

1. Sjekk innholdet av programmet på forhånd. Luk ut innslag som bryter med det du oppfatter som sunn glede.
2. Husk å sjekke tiden programmet vil ta! Unngå det langtekkelige, eller sang etter sang, eller et overfylt program. Problemet pleier aldri å være å få innslag nok, men å begrense det. La derfor ikke kvelden bli ødelagt av «fyll-stoff»!

Skal programmet holdes utendørs, er det enda mer nødvendig å skjære ned på antall innslag, ellers vil man fort miste konsentrasjonen.

Fritidslederen kan bruke «skifte-pausene» til å fortelle morsomheter, engasjere med noen festlige leker osv.

Omkring leirbålet

oppstår gode og varme følelser, men også uro og aktivitet, Forsøk å samle oppmerksomheten ved å ta hverandre i hendene og så rundt leirbålet (som om det var et juletre) og syng en passende sang. Deretter står dere og synger på stedet. Og ber en repetisjons-bønn sammen.

Dersom roen nå har senket seg over forsamlingen, kan man samle tankene om en liten andakt. Den bør være knyttet til noe konkret: F.eks. bålet og ilden. Der brenner vi opp det vi ikke har bruk for. Skrotet.

Tenk om det også var slik med livet vårt, at vi bare kunne brenne opp det vi ikke liker med oss selv. Synden vår. Det dumme vi gjør. (Si noe om den mulighet Jesus har gitt oss. La barna få kaste pinner e.l. på bålet som uttrykk for det de gjerne vil bli kvitt. Be sammen!) Avslutt med Fader Vår.

Leirbålet kan også være et ypperlig samlingspunkt for premie-utdeling eller leker.

Leir-avisa.

Har man redaktører med stor arbeids-kapasitet og gå-på-humør, kan man naturligvis engasjere hele leiren med å levere stoff, lage tegninger og lage reportasjer som man enten stensilerer opp, leser opp en gang pr. dag, eller henger opp som vegg-avis.

Men det finnes også en annen måte å gjøre det på som ikke er så arbeids-krevende: Sats på opplesning av små-nyheter fra leiren! Og legg stor vekt på den humoristiske vrien!

En fordel med to opplesere som veksler. Skal nyhetene slå igjennom, er det viktig med tydelig uttale, passe tempo (det skal tid til å le også!) og en opplesertone som er litt morsom i seg selv.

Stoffet bør redigeres med omhu! Når man bruker navn på leirdeltagere, bør det først og fremst skje i en smigrende sammenheng. Flauser, forelskelser og blødmer er naturligvis ikke å forakte, men vær trygg på at dem det gjelder tåler en spøk.

Bruk faste spalter: Hendt i leiren, sports-meldinger, reklame, vær-melding osv.

Men det kan også gjelde (u)populære utnevnelser: Dagens helt! (Får en medalje-lignende sak eller et festlig panne-bånd!) Mens «Dagens klossmajor» (Gjerne er leder! Får utlevert en dertil egnet lue).

Leir-musikken.

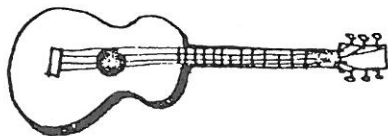
Om det er mulig å tromme sammen en egen leir-musikk for anledningen, så vil det bety svært mye for sungen i møtene.

Det er en stor fordel om man har utpekt en musikk-leder før leiren, slik at det er mulig å kopiere opp sanger og lage et lite leirmusikk-hefte.

Ta gjerne tilbudet med i leirbrosjyren. Be dem som spiller å ta med seg sine instrument til leiren.

Men selv om man først kommer på dette med leirmusikk etter at leiren er i gang, så finnes det flere egnede sanger i «Barnas Lovsang» som man kan øve inn.

Dersom du benytter solister, bør du gi flere sjanser slik at man ikke fokuserer for mye på én bestemt.

Lederne slår til!

Det er også mye festlig dere lederne kan bidra med på en leir-kveld:

- En leir-sang som omhandler opplevelser og aktuelle navn.
- Et flaske-orkester der dere blåser en populær melodi.
- En sketch der dere tar opp noen festlige leir-situasjoner.
- En manekeng-oppvisning der dere presenterer siste nytt fra Paris!
- En dags-revy med oppleser og aktuelle innslag i form av små sketcher og demonstrasjoner: Nyheter fra leiren, sportsmelinger, været osv. Bruk en avgrenset dør-åpning som «TV-skjerm», mens innslagene kan foregå inne i rommet.

Slik kan vi forebygge leir-ulykker!

Sengehester bør finnes på alle køye-senger fordi det ikke er helt uvanlig at barn faller ut av senga om natten.

Utslåtte fortenner, skuldre ut av legg og brukne kraveben, har dessverre forekommet mer enn én gang på våre leirer. Slikt er helt unødvendig om man sikrer sengene på forsvarlig vis.

Røykvarslere

bør også være obligatorisk i alle korridorer på internatene. Sjekk at de fungerer før leiren tar til.

Lek og fotball-plassen

bør gåes nøye igjennom før årets leir-sesong. Fjern stener som stikker opp og fyll ut groper. Alle ujevnheter representerer fare for barn som kommer løpende i fart.

En fot som settes ned i en liten grop samtidig som man tverrvender, utsetter leddbåndene for en stor påkjenning som lett fører til skader. Og spisse stener kan være skjebnesvangre ved fall-ulykker.

Leke-apparater

bør sikres ved at de plasseres på en grunn, der man har et 10 cm tykt sand-lag. Det gir den beste beskyttelse ved fall.

Dratauet

representerer helt spesielle farer om man ikke er oppmerksom på dem på forhånd.

1. Tauet kan ryke! Bruk *aldri* nylon-tau som strekker seg. Og når det ryker, slår det men *veldig kraft* mot dem som er nærmest. Bruk skikkelig hampe-tau i stedet.
2. Pass på at ingen setter seg fast i en løkke på tauet så de kommer i klemme! Det kan skape noen dramatiske situasjoner.

Vinduer i 2. etasje

der det ligger barn, bør sikres slik at det ikke er mulig å falle ut. Om vinduet lar seg åpne helt, vil barna lett fristes til å sette seg i vindus-karmen f.eks. for å få kontakt med barn på andre rom. Slikt legger til rette for fall-ulykker.

Sanitetslederen.

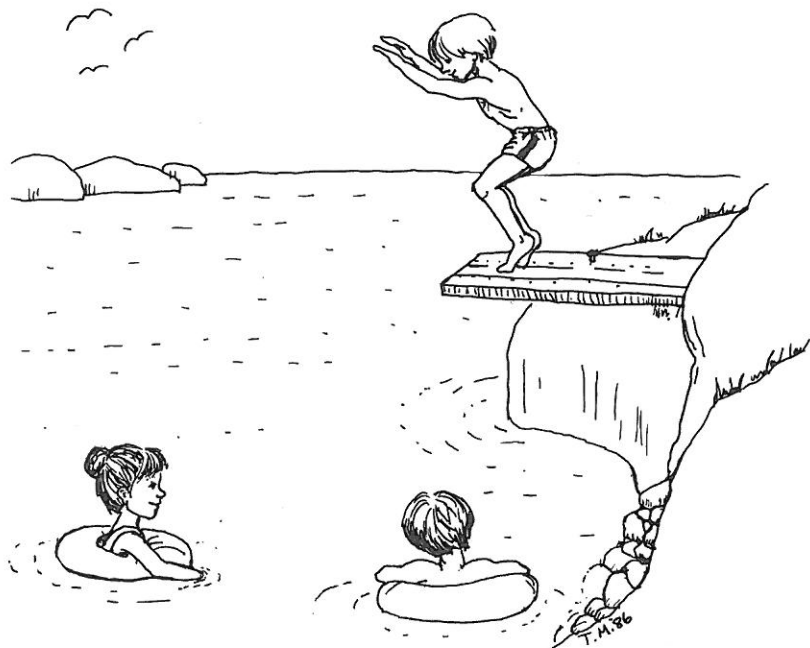
I tillegg til at man forsikrer barna med hensyn til ulykker, er det også viktig å ha en sanitets-leder på leiren som har god innsikt i enkel sykepleie og første-hjelp.

Før leiren starter, må man sjekke at leir-apoteket er inntakt med de mest allminnelige medisiner og førstehjelps-utstyr.

Sørg også for å ha med litt plaster, forbindings-saker og orm-tabletter på utflukt i skog og mark.

Orientér deg om hvilke legevakts-ordninger som fins på stedet og ha de aktuelle telefon-numrene skrevet på veggen.

Bade-vett.

Bading hører naturligvis med til en sommerleir og er blant høydepunktene for barna, med den rommer også en del lumske farer som både ledere og barn bør være godt forberedt på slik at man forebygger triste ulykker.

Disse enkle reglene bør gjennomgås med barna på forhånd.

1. **To og to passer på hverandre.** Hvis det skulle skje noe med den ene, har den andre plikt til å melde fra. Når badevakta blåser i fløyta skal badekameratene straks finne hverandre og holde hende-
ne til hverandre i været.

2. **Ingen skal dytte andre uti vannet.** Fordi ikke alle er like trygge i vannet. Noen har vannskrekk, og noen kan ikke svømme. Dersom man faller helt uforberedt i vannet, kan det bli en skremmende og vond opplevelse der man sluker vann m.m. Trekk gjerne fram eksempler!

3. Stuping må bare skje på anvist plass! Å stupe på et sted man ikke kjenner dybden, kan naturligvis være farlig. Grums kan skjule stener som stikker fram og man kan støte hodet mot stenen i stor fart.

4. La det gå minst 1 time mellom måltid og bading!

I tillegg til disse grunnreglene, er det viktig at man innskjerper dette med hensynet til hverandre slik at alle kan trives. Spruting og vannkrig er *bare gøy* når alle *vil* være med på det!

Hvor mange av gangen?

Er badestedet dypt og uoversiktlig, bør man sette opp en badeliste der en bare slipper uti én gruppe av gangen. Maks 10-12 personer. Her bør det være obligatorisk med to vakter; en på land m/fløyte, og en livredder plassert uti vannet.

Er badestedet derimot avgrenset og oversiktlig på grunt vann, kan man gjerne ha 30-40 stk. uti av gangen. Men det bør alltid være 1 voksen pr. 10 barn.

OBS!

Barn som ikke er svømmedyktige bør ikke få bade i nærheten av de som beveger seg på dypt vann. For selv om det fins en grense mellom dem, kan barn som leker på grunna lett få lyst til «å prøve seg» på dypere vann.

For noen år siden hadde man nettopp en tragisk drukningsulykke på en av våre leirer, som oppsto på denne måten.

Redningsbøye med line bør dessuten være obligatorisk utstyr på bade-plassen.

Bade-leker

Svømmestafett med ball:

Ballen skal nikkes fremover med hodet uten at hendene er borti den.

Potet-svømming:

Deltakerne får en skje i munnen som det ligger en potet oppi.

Siste par ut: kan godt lekes på grunt vann.

Vann-polo:

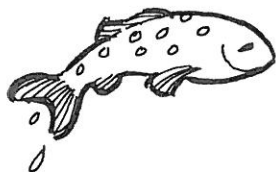
Utstyr: 1 plast-ball, og mål-markering på hver side, f.eks. en plastbøtte eller stol på en brygge.

To lag kjemper om å kaste eller svømme med ballen for å få den i mål. Utform reglene etter forholdene og deltakernes svømmeferdigheter. Men alle former for «dukking» av motstandere er forbudt, og bør føre til straffe-kast.

Vanntog-stafett:

Leken foregår på grunt vann og forutsetter en jevn sandbunn som er lett å gå på. Begge lag bør ha helt like forhold.

Hvert lag kan ha mellom 3 til 12 deltakere. Når starten går, vasser førstemann på hvert lag mot en bøye (f.eks. en leder) som han runder og kommer tilbake til start-streken. Her koples nr. 2 på (holder rundt livet til nr. 1). Disse to skal nå ta seg fram samme vei. Når hele toget har hengt seg på etterhvert, gjelder det å fullføre løpet før det andre laget er inne.

Kjøkken-avdelingen

Maten er en meget viktig del av programmet for barna. Samtidig opplever vi ofte at nettopp på dette feltet skal man «spare» og være økonomiske, og det slår lett ut i en fantasi-løs meny.

På en leir der vi fikk servert litt mer festlig og barnevennlig mat, uttalte kokka følgende:

- Barn har det så veldig godt i dag! Hvorfor skal de få dårligere mat når de kommer på en kristen leir enn når de er hjemme?

Og vi kunne legge til:

- Behøver det alltid å bli så mye dyrere om man la an en litt mer populær meny? Jeg tror ikke det!

Leir er team-arbeid!

Samarbeid bør være stikkordet i alt leir-arbeid. Ansvarer kan ikke hvile på noen få ledere alene.

Derfor er det viktig å møtes til planleggings-møte en måneds tid før leiren. Da bør personal-listen være klar, og oppgavene fordelt.

Planleggings-møtet gir god anledning til å bli kjent med hverandre, motivere for leirarbeid og be for leiren. Her kan også leir-sjefen og leirpresten legge fram de retninglinjer de ønsker å følge. Og lekesjefen kan legge fram sine tanker om aktivitetene. Her er det muligheter for innvendinger og tilleggforslag fra de andre.

Ellers er det viktig å reise spørsmålene:

- Er programmet slik vi ønsker det skal være?
- Er det for mye program?
- Er det noe som kan gjøres annerledes?

Reglement og ordninger bør gjennomgås. Og grupplederne bør få klar beskjed om deres arbeids-område og hva det forventes av dem. Ta også tid til å drøfte målet med leiren:

- Hva slags resultater er vi ute etter?
- Er det omvendelser vi arbeider for eller ønsker vi bare å forsterke det som barna allerede har fått gjennom det ukentlige barn- og junior-arbeidet de deltar i?

Leder-samlinger under leiren

bør også avholdes daglig, der man kan gi informasjon om det som skal skje, planlegge enkelt-opplegg sammen (utfarter, leirkvelder m.m.), ta opp problemer som har oppstått på leiren, og pleie det åndelige fellesskapet! Glem ikke det viktigste på ledermøtet er *bønn*.

En og annen hyggestund for lederne på kveldstid er vel heller ikke av veien, men ren natterangling hører ikke sammen med ansvarlig lederskap. En leder bør være uthvilt og i god form når han skal ta til med dagens mange oppgaver og utfordringer. Trette ledere er nemlig også utålmodige og lett irritable ledere, og det skaper negative vibrasjoner.

Hvordan gikk leiren?

Spørsmål til evaluering avslutnings-dagen.

(Kan også stensileres opp og deles ut til utfylling)

1. Syns dere at leirens målsetting ble nådd?
2. Hvilke viktige ting har leir-deltagerne lært disse dagene?
3. Syns dere at leiren har vært passe lang?
4. Hva syns dere om programmet? Noe som ikke fungerte?
5. Hvordan syns dere at kontakten med barna har vært?
6. Hva syns dere om undervisningen på leiren?
Har den gitt barna noe verdifullt å arbeide videre med når de kommer hjem?
7. Har fritids-opplegget vært tilfredstillende?
8. Hva syns dere om maten?
9. Hvordan syns du at fellesskapet mellom lederne har vært?
10. Hva kan vi gjøre for å følge opp leiren?
11. Kunne du tenke deg å være leder senere også? Ja Nei.

Andre kommentarer til leiren kan du skrive her:

Deltagerantall.

Det er viktig med god kontakt mellom ledere og deltagere, derfor bør leiren maksimalt bestå av 100 påmeldte. Overfylte spisesaler medfører også mye uro og støy.

Gruppene bør heller ikke være for store. En leder pr. 8 deltager er ideelt - maks 12 stk.

Er forsikringen i orden?

Det anbefales å forsikre samtlige leirdeltagere i tilfelle ulykker e.l. slik at man ikke risikerer at leirstedet blir ansvarlig for å utbetale store erstatnings-sommer om så galt skulle være.

Kontakt din forsikrings-agent og be om et tilbud!

Etterarbeidet.

Når leirene er slutt, puster vi lettet ut og tror kanskje at jobben er gjort. Men kanskje det viktigste står igjen? Etterarbeidet! Leirens positive opplevelser, de hellige beslutninger og nyvekkede lengsler og iver må ikke bli av kortvarig virkning! De bør følges opp slik at de unge ledes videre i et blomstrende kristenliv.

Tidlige sommer-leirer er derfor et problem i seg selv. For hva kommer etter leiren? *Ferie-tid* uten det ordinære barn- og ungdomsarbeidet, og så slukner noe av iveren og begeistringens i et følbart tom-rom. Kanskje det var bedre å satse på «oppladningsleirer» rett før skolestart i stedet - i august?

Gruppe-lederen er en nøkkel-person i etterarbeidet. Derfor er det viktig at det deltar ledere fra de samme stedene som barna kommer fra, så det kan følges opp på hjemstedet.

Korrespondanse- og brev-kurs er en mulighet i oppfølgings-arbeidet. Leir-kveld, høst-weekend, julekort og diverse hilsninger med oppmuntrende ord er andre viktige detaljer.

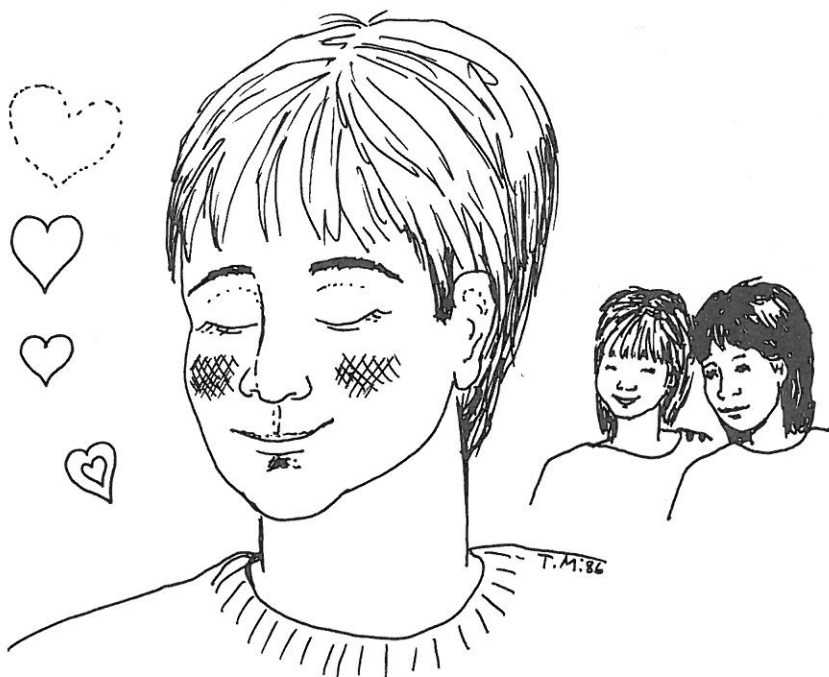
Noen leir-steder har dessuten en fast rapporterings-plikt. Dvs. at man sender noen ord om det som har skjedd på leiren til de menighetene som har hatt representanter på leiren.

Og sist, men ikke minst: Forbønnstjenesten! At man gjør hver enkelt leir-detall til et daglig bønne-emne!

Forelskelse.....

Forelskelse hører med på en leir der gutter og jenter møtes, og mange kristne ektepar har vel nettopp funnet hverandre på denne måten. Tidligere var dette en anklage *mot* leir-arbeidet. Predikanter med strenge moralske miner i ansiktet kalte leirene for «rene ekte-skapsformidlingen» og advarte mot dem. Men i dag har vi vel et mer avslappet forhold også til dette. Og jeg synes det er riktig å se på dette som et positivt sidemål for leiren: At unge mennesker finner hverandre i et godt kristent miljø.

Men som ledere gjelder det å styre dette på en ansvarlig måte. Vi bør ikke legge opp til å hindre gutter og jenter å få en naturlig kontakt med hverandre under en leir. På den annen side bør man heller ikke fyre opp under disse følelsene så mye at det *bare* blir forelskelser som står i hodene på barna og de unge.

Det har ikke så lite med valg av leker å gjøre. Dersom «Tyven, tyven» blir en dominerende lek helt fra første stund, og flere ganger daglig, så er det nesten ikke til å unngå at leiren får en kraftig slagside der mange aldeles mister hodet. Til slutt blir det ingenting annet som er festlig enn dette å stå å holde rundt hverandre, klemme hverandre, snakke kjærresteprat på kveldene og drømme søte romantiske drømmer om nettene osv.

Nei, la oss som ansvarlige ledere styre dette slik at det blir det kristne livet, sangen om Jesus, Guds ord og bønn som får spille den dominerende og avgjørende rollen i det vi er opptatte med på leiren. Barn er lette å lede og lette å tenne. Derfor er starten svært viktig. Tenn an på de rette pluggene fra første stund: Den ekte kristne gleden og begeistring!

Og la gutt-jente forholdet komme i annen rekke, men glem det ikke! Spar derfor heller slike romantiske leker som «Tyven, tyven» til mot slutten av leiren. Og still opp dere ledere også. Lær dem å være høflige og taktfulle mot hverandre. Og tal positivt om det å være glad i en annen, samtidig som man ikke underslår ansvaret.

Forelska i lederen!

Det er slett ikke uvanlig at barna blir forelska i noen av de unge lederne også, og det er jo bare hyggelig. Men det er viktig at også dette styres og at man følger spille-reglene.

Det er f.eks. ikke å anbefale at en av de unge og populære mannlige lederne tar hele runden på jente-internatet for å få en klem av hver, eller at unge kvinnelige ledere gjør det samme på gutte-internatet. Det skape nemlig svært lett en slags «psykose» som bare er usunn og som gjør det vanskelig å roe ned barna etterpå.

Hovedregelen er at gruppelederen tar seg av dette, og gir hver av sine en godnatt-klem når de ber om det.

Og gode unntak fra regelen finnes vel også, men det vil være fornuftig å ta dette opp med leirsjefen først.

På en av våre leirer gikk leirpresten bort til ei lita jente på syv år og spurte med glimt i øyet:

- Er du kjærsten min i dag da?

Hvortil jenta svarte alvorlig:

- Jeg vet ikke hva jeg skal si, jeg, for nå spurte akkurat lekesjefen meg om det samme.

En fin balansegang!

Det er viktig at lederen selv finner fram til en sunn og fin balansegang mellom det å snakke med barna om det kristne livet, samtidig

som man også er åpen for å snakke om forelskelser og slikt. Usunt blir det når man *bare* kan snakke om det ene, og tier når det andre kommer på bane.

Men husk: Hovedvekten må alltid ligge på det største og det viktigste. Hovedmålet for leiren: Barna og de unge for Jesus!

Disiplin.

En vellykket leir forutsetter en god disiplin. La det allerede fra starten være helt klart hva barna har å rette seg etter og hva det forventes av hver enkelt. Gjennomgå ordens-reglene, og vær streng med at det er ro når du gir beskjeder (særlig i staren!)

Leirlivet betyr en stor omstilling for de fleste av barna, og ikke alle har lært å lyde.

Ved bordet er det viktig å dempe barna noe ned. Får noen holde på å rope, må de andre skrike for å bli hørt, og det virker både utrivelig og utrygt for engstelige barn.

Det kan også være nødvendig å gripe inn mot sløseri og søling med maten. La gruppene forlate matsalen etter en viss orden - f.eks. ett bord av gangen.

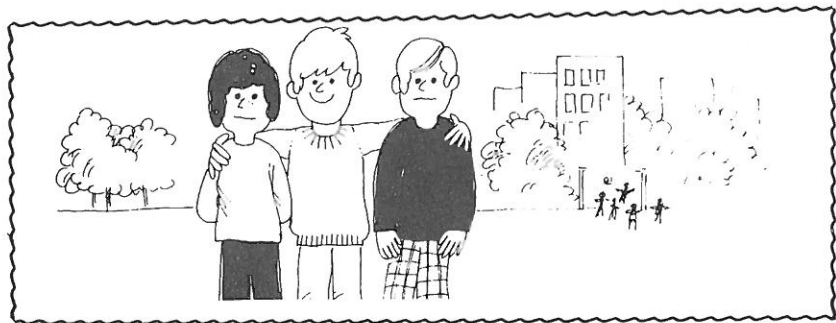
Også under lek-aktivitetene er det viktig at man fremmer en god disiplin bl.a. ved at lederne selv er aktivt med.

Ved sengetid blir det lett mye uro og rot. Hver enkelt gruppeleder kan gjøre mye for å roe dem ned ved å samle medlemmene omkring noe positivt: litt høytlesning, samtale, aftenbønn m.m.

Besøkskveld?

I første omgang kan det høres ut som en fin idé å la foreldrene komme på besøk midt under leiren for å se hvordan barna har det. Men faren for hjemlengsel kan slå meget uheldig ut. Dessuten er det et «innbrudd» i leiren som kan virke noe forstyrrende på selve leir-atmosfæren, og man får problemer med kontakten etterpå.

Dette er forhold man bør gjennomdrøfte på forhånd før man inviterer foreldrene på besøk, eller kanskje man helt burde la det være?

Leir med møte-tvang?

- Er vi nødt til å gå på møter? Kan jeg ikke slippe 'a?
- Blir så sliten av alle disse møtene. Det er møter hele da'en her jo.
- Uff, møter er så kjedelig. Dem preker fra morra' til kveld.

Det er møte-tid i leiren. Sangen lyder friskt fra møtesalen allerede, men leirsjefen må gå runden for å hale inn gjenstridige møte-protestanter som har gjemt seg bort på rommene sine med sitt lille autoritets-opprør.

Lystig latter og fotball-glede ble brått kvalt i klokke-klemten som innvarslet møte-tid. Gå-sakte-aksjonen intrådte i stedet og motvil- lig trasker man «lidelses-timen» i møte.

Heldigvis, så negativt er da leir-bildet vanligvis ikke, men «møte-allergi» forekommer likevel i ulike former på de fleste leirene.

Alle innlednings-kommentarene er autentiske nok, og de forteller sitt tydelige språk om møter som noe ulystbetont og kjedelig. Og det bør få oss til å tenke oss om en smule: Kan vi gjøre møtene mer *lyst*-betont? Må vi absolutt ha «møter» for at det skal kunne kalles en kristen leir?

Kunne det f.eks. tenkes at vi åpnet en leir med følgende proklamasjon: - På denne leiren skal vi ikke ha et eneste *møte* - (jubel og applaus!) ... her skal vi bare ha *hyggelige samlinger*. (Begeistringen går over i spørrende blikk: Hva mente han med det, tro?)

Jeg tror det er bra om vi kunne ta bort det litt negativt ladede begrepet «møte». Ordet gir så kjedelige assosiasjoner - i alle fall for barn.

Naturligvis er samlingene om Guds ord noe av det viktigste på en leir, men det er så viktig å jobbe med å motivere barna. Her spiller ordene en viktig rolle.

Som ledere kan vi motivere barna gjennom litt mer spennende ord og formuleringer som skaper forventning. Vi snakker om «leir-treff», «prestens hjørne», «30 bibel-minutter» osv. samtidig som man legger stor vekt på variasjon i opplegget. For hvorfor skal alle møter være så like når evangeliet er så rikt og variasjonsmulighetene så mange?

Kjærligheten gjør oppfinnsom og leir byr på så mange fine muligheter til å gjøre Jesus og hans ord aktuelt i flere sammenhenger.

Barn trenger stimulering slik at de spontant utbryter: Å, ja. Det skal bli gøy!

Dere i kveld skal det bli barnas kveld. Og da får ikke lederne våre lov til å si ett kvekk. I stedet blir det dere som skal få legge opp

programmet. Vi regner med at det skal bli flere fine innslag fra gruppene. Noen vil synge, andre vil lese fra bibelen, kanskje noen har et dukkespill de kan fremføre?

Som kristne ledere er vi ofte engstelige for at det ikke blir forkynnelse nok. Det gjelder å gi dem Guds ord så mye vi kan de få dagene vi har dem under hørehold. Men problemet kan også være det motsatte: Det blir for mye! Kanskje mer enn de er i stand til å ta imot.

Barn har jo andre grunner for å komme på leir: å få treffe venner, bade, leke, handle i kiosken, ha det gøy. Derfor vil leiren lett komme i et litt negativt lys om man overdriver dette med møter.

Jeg tror på den gode balansen mellom forkynnende samlinger og fritidsaktiviteter, slik at *vår* målsetting og *barnas* kan oppfylles hver på sin måte uten at de kommer i konflikt med hverandre.

Kvaliteten på samlingene er langt viktigere enn *antallet*. Et godt innhold er det avgjørende.

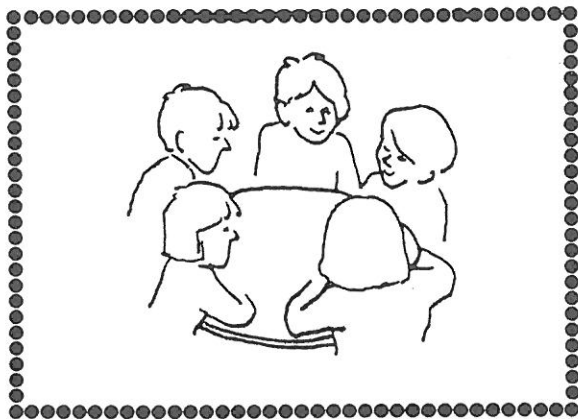
3 møter pr. dag?

Det er svært vanlig å gjennomføre: Bibeltime, gruppemøte og kveldsmøte i løpet av en leir-dag. Og det kan være et brukbart opplegg så lenge ikke noe av det er langtekkelig.

Man har også god erfaring med å samle bibel-time og gruppe-møte i ett (ca. 1/2 time på hver) slik at det blir mer tid midt på dagen til andre aktiviteter.

For trivselen spiller svært mye inn på mottageligheten. Glade og tilfredse barn, er gjerne gode tilhørere også.

Det er viktig at man legger ned en god del arbeid i forberedelsen av leirens åndelige samlinger slik at de oppleves som både spennende, festlige og interessante. Her spiller sang og musikk en viktig rolle, og at man lykkes med å aktivisere de unge selv.

Aktiviteter

Stolpe-ball

Spilles av to motspillere. Ballen slås i begge retninger ved hjelp av hendene eller plasrackerter. Den spilleren som først greier å få viklet hele tauet rundt stolpen i sin retning, har vunnet.

Høyde på stang: 4 meter over marken. Solid.

Slitesterk rep på ca. 4 m.

Tennisball, håndball eller volley-ball.

Nett til å ha rundt ballen som repet kan festes til.

Nabo-krig:

Kan lekes både inne og ute, bare man kan få delt inn et område i 3 like store rektangler som ligger inntil hverandre. Man tenker seg felt 1 som hjemland for den ene gruppen, og felt 3 som hjemland for den andre gruppen. Midt imellom ligger «Ingenmannsland». Når starten går, skal man bevege seg ut av sitt eget felt for å fange noen i «Ingenmannsland» og få dem over til sitt eget felt. Når en motstander har kommet over med hele kroppen, er han ferdig og må ut av spillet.

Her er det «Jungelens lov» som råder. Man får ikke lov til å oppholde seg mer enn 15 sekunder i sitt eget land av gangen. Man kan buke mange slags tricks for å få med seg en motstander, bortsett fra å dra i klær eller hår.

NB! Fjern alle skarpe gjenstander som klokker, ringer o.l. før leken begynner, og vis hensyn mot hverandre.

Poeng-løpet

Deltagerne løper fritt omkring på anvist område, hvor det er hengt opp en rekke poster (10-25 stk) som viser et symbol og antall poeng. Heng også opp 2-3 kulepennner i snor.

Hver deltager har med seg et kort (A-5) der han kan skrive opp symbol og poeng som en kontroll. For å hindre avskrift fra den ene til den andre, kan man også utstyre postene med ulike stempel eller klippe-tenger.

Når signalet går over området, må samtlige løpe til mål for innlevering av kort.

Leir-penger.

Hvorfor ikke trykke opp egen valuta for leiren, som barna får veksle til seg ved leirstart? Det setter fantasien i sving og gir en opplevelse av leir som en litt annerledes erfaring.

Markens-dag og markens-penger.

En av de siste dagene på leiren, kan man arrangere et slags høydepunkt man kaller «MARKEN» (Marknad, Martn' e.l.) eller LEIR-TIVOLI.

Her kan man benytte spesielle leir-penger som man har fått utlevert som premiering for innsats, orden og oppførsel under leiren.

Forslag til markens-fornøyelser som koster 5 leirpenger hver:

1. Ring-kast over brus-flasker. Brus premier. 3 ringer for 5 l.p.
2. Svampe-kast mot blink der et leder-ansikt stikker fram. Bøtte med vann til skikkelig veting før kast.
3. Pil-kast mot blink eller ballonger.
4. Kaste line mellom stenger.
5. Kaste tennis-baller i bøtte.
6. Gå på stylder.

Og mye mer!!

Premiene ellers kan bestå av reklameartikler.

7. Kaste tennisballer mot bokser.
 8. Balansegang på løv bom.
 9. Kast med tennis-baller mot «leir-ledere» (ansikter som står på en plate med hengsler som vender bakover. Se figuren.) Her kan man skrive på navn på ulike ledere for   gjøre det litt festlig.
 10. Spikerslag. Maks tre hammerslag gir premie.
- På hver post bør det være en første-premie og en trøste-premie. (Se avsnittene om reklame-artikler!)

Sj r ver-fest.

Kan by på mange fantasifulle innslag omkring vannkanten: Skattejakt, vannkrig og sj -slag (f.eks. noen som kjemper mot hverandre på en fl te.)

Velkommen om bord!

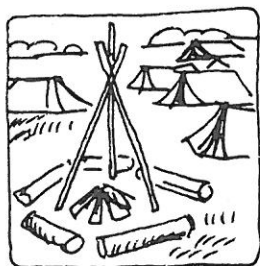
Hele leiren kan også legges opp som en sj -reise der vi alle er på vei mot det samme mål: Den himmelska havn.

Leirsjefen blir da naturligvis «Kaptein», kjøkkenet heter messa, og leirpresten blir «sjømanns-prest» og gruppelederne «lett-matrosen» med gult skjerf om halsen som kjennetegnet.

Leirdeltagerne blir kadetter med grønt skjef om halsen, og gruppe kan ta navn som passer i maritime miljø: Lanterne, Papegøye, Sjøsprøyt, Måke, Anker m.m. Rommene til kadettene kalles naturligvis lugarer.

På leir ute i naturen.

Skal man begi seg på leir ute i naturen i alt slags vær, må en være godt forberedt og utrustet. Men oppakningen bør være lett og holdbar. Dessuten lønner det seg å kjøpe *kvalitet* selv om man skulle betale litt mer.

Utstyr for hver enkelt:

Sovepose, liggeunderlag, ryggsekk, regntøy, varme klær med skift, bestikk, dyp og flat tallerken, kniv, fløyte, lommelykt med reservebatterier, kart og kompass, toalett-saker, «havresekken» (reserveproviant: rosiner, sjokolade og nøtter i blanding), fyrstikker, plaster m.m.

Leder-utstyr:

Øks, spade, sag, kniv, tang, vanntett presenning, tau, ståltråd, 1. hjelpsutstyr, skumplast (til gnagsår!), mosegrønt toalettpapir, telt (fjell-typen) m.m.

Lette nylonvevde presenninger gir god beskyttelse i tilfelle regn, og kan brukes som tak over mat-stellet.

Flere opplysninger om denne type leirer, finnes i ulike speider-håndbøker!

Oppgaver på turer i skog og mark.

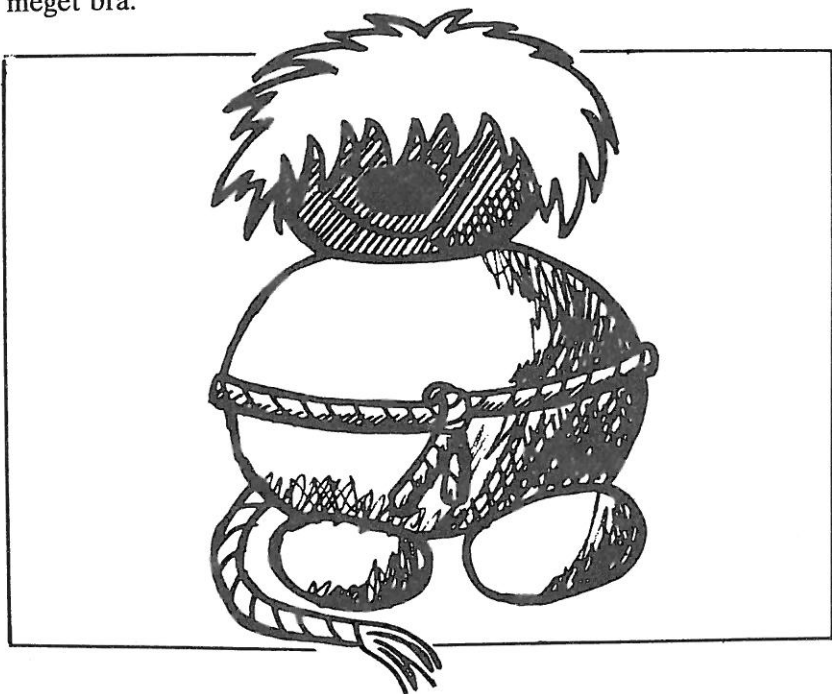
En dekorasjon:

Utstyr: En bærepose og en papp-tallerken. Under vandringen i naturen gjelder det å plukke med seg fine detaljer, blomster, mose, forvridde kvister m.m. og lage en bord-dekorasjon av dette når de er tilbake i leirområdet. Poengberegning etter oppfinnsomhet og hvor dekorativ den er.

Sten-samling:

Samle på egenartede eller fine stener, som man lager små figurer av eller dekorasjoner av når man kommer tilbake.

Om man har øye for de små og fine mønstre, kan resultatene bli meget bra.

Blomster-samling:

Hver gruppe får med seg en bærepose som det gjelder å samle flest mulig blomsterslag i. Når de vender tilbake får de 1 poeng for hvert eksemplar og 1 poeng for hver blomst de vet navnet på.

Naturting på B!

Oppgaven kan også bestå i å finne flest mulig ting ute i naturen som begynner på bokstaven B. Eksempler: Bark, brisk, bær, blad, bregner osv.

Ulike misjons-aktiviteter og leker:

Jorda rundt:

(Inne eller ute)

Hver gruppe kan få i oppdrag å lage noe som er typisk for det landet de har fått utdelt: Klesdrakter, spise-skikker, religion, mynter, flagg m.m. Samt noen oppgaver (ikke for omfattende) som skal løses på stedet.

Om det foregår utendørs, kan man bygge opp ulike «land» som stasjoner (poster) omkring noen enkle stokk-verk-bygninger o.l.

Bruk en sesjon på å lage dette i stand og forbered det som skal skje: Øv inn sanger og andre typiske ting. (Det krever naturligvis at lederen er godt forberedt på dette på forhånd og gjerne har fått tak i litt utstyr som kan brukes.)

På ettermiddags-sesjonen starter leir-deltagerne opp med å besøke de ulike landene i fri rekkefølge. Alle tar med seg et lite hefte som de får lands-stempler i (pass) og som de eventuelt kan notere litt i. På hver post finnes det en leder som instruerer i de oppgaver de må igjennom. Gi poeng etter antall stempler og korrekt besvarte oppgaver.

Terreng-løpet «verden rundt»

Legg opp en passe løype gjennom et lett farbart terreng. Hver post kan være merket med nasjonalflagg og navn på det land man har kommet til: Japan, Bolivia, USA osv. Så kan man stille spørsmål som har med dette landet å gjøre.

Postene kan også være fritt plassert innenfor et begrenset område, der det gjelder å finne alle landene fortrest mulig. Som kontroll får man et stempel eller et klipp av en klippetang for orienterings-løp.

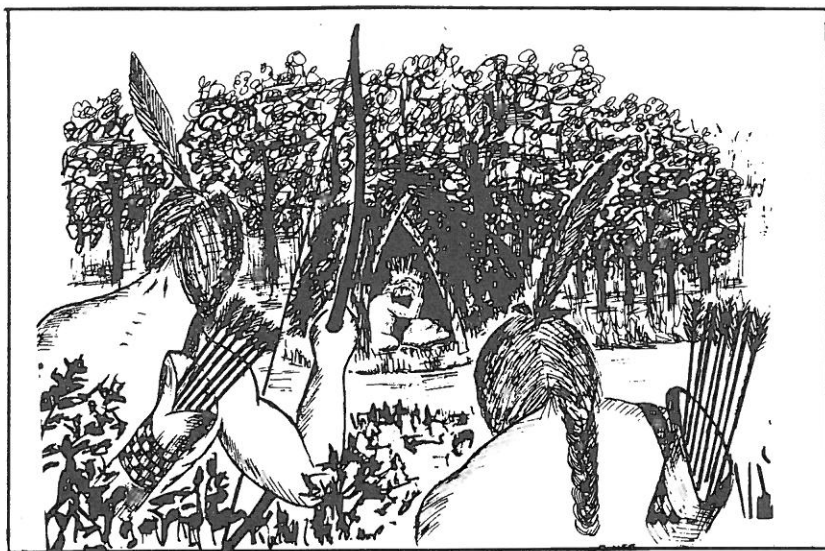
Hinderløp.

Vi anbefaler badetøy som start-antrekk. Løypen lages så morsom som mulig, og bør ikke være altfor lang.

Eksempler på hinder:

1. Armgang i et tau som er festet mellom to trær.
2. Krype ut og inn gjennom lukene i en liggende stige.
3. Drikke et glass vann eller en hel flaske.
4. Løpe eller svømme over elva der man også må dukke under en stokk som ligger i overflaten.
5. Fylle en kopp med vann fra elva ved hjelp av en skje.
6. Sekkeløp.
7. Hopper videre på et ben.
8. Tre en synål.
9. Gå på stylder.

Det er viktig med betryggende bemanning ute i løypa slik at man unngår juksing og ventetid.

Indianer-leir:

I forbindelse med en misjons-dag e.l. hvor f.eks. Sør-Amerika står i fokus, kunne man lage en indianer-leir der man gjenskaper noe av

stemningen fra varmere land. Slikt skaper minner som sent glemmes.

Ved enkle hjelpemidler kan man lage drakter (ponchoer) og hytter (av stokker og løv, striesekker, eller bæreposer som klippes opp og tapes til flak.)

Men det må gjøres grundig forberedelser slik at materielene er samlet til leir-plassen når man skal i gang.

Etterpå kan man ha en skikkelig indianer-fest der man kler seg ut, maler seg litt og drikker matte-te sammen, synger på spansk og får en misjonær til å fortelle om Sør-Amerika.

Gruppene kan selv finne på morsome navn på sine stammer eller grupper. Lederne kan f.eks. hete «Sitting Bull», «Store Panter», «Røde Ørn». Og damene «Sølvpilen» (?), «Solsikke», «Flyvende Ullteppe», «Lille Røksky» e.l.

Ved hjelp av tepper man tuller rundt skuldrene og fargerike pannebånd o.l., bøljepapp med fargerike fjær i, armringer, tomahawks, pil og buer, totempeler etc., får man denne rette atmosfæren på det hele.

Og på kvelden kan man tenne bål og grille eller steke pinnebrød. Med litt fantasi er mulighetene mange!

Indianer-postløp:

Post 1: Bueskyting mot en bjørne-figur. 3-5 skudd hver.

Post 2: Pottemakeren. Her får de utleveret en klump leire som skal fores til en liten krukke e.l. Bedømmes etter utforming og dekor.

Post 3: Et lite hinderløp som det gjelder å forsere på kortest mulig tid. F.eks. løpe gjennom vann, krype gjennom bil-ringer, balansere bortover en stokk, armgang langs et tau osv.

Post 4: Medisinmannen (Kim lek). En utkledd leder viser frem ulike gjenstander i f.eks. 10-15 sekunder: Kniv, saks, pil, klype, pung m.m. (ca. 20 gjenstander), så dekkes det til. Laget skal nå skrive ned så mange gjenstander de husker.

Post 5: Natursti. På en liten rundtur er det lagt ut sneglehus, dyreben, dyre-ekskremitter og andre spesielle naturgjenstander. Etterpå skal de lage en liste over alt de kan huske.

Innendørs-leker:

- Hvem klarer å pakke inn en bok med en hånd på kortest tid?
- Hvem klarer å krølle sammen en avis med en hånd?
- Hvem finner fortest en gjenstand i rommet med bind for øynene?
- Hvem trer lissene i skoen fortest?
- Flaske-kappløp. Flaskene skyves med foten bortover gulvet.
- Skriv navnet med en hånd mens den andre rører i en kopp.
- Riv lengst mulig, sammenhengende strimmel av et papir-ark.
- Hvem plukker flest fyrstikker av haugen uten at de andre rører på seg?
- Blåse papirbåter tvers over gulvet.
- Sviske-sten-spytte-konkurranse. Deltagerne får en sviske hver før start. Lengden fra startstrek til landingsplass måles.
- Plystre en sang med et stykke tørr kjeks i munnen.
- Syng en kjent sang med en liten potet i munnen.
- Skriv flest mulig ord på samme bokstav (F.eks. dyr, byer, land m.m.)
- Hvem reiser seg fortest fra gulvet uten å bruke hendene.
- Skyv en ball tvers over gulvet ved hjelp av nesen.
- Klippe over en snor og spise et eple i en snor med bind for øynene.
- Gå en bestemt strekning med fyrstikkese på pannen.
- Du skal velte en fyrstikk-eske som står oppstilt på armlengdes avstand foran deg. Stilling: På kne med hendene på ryggen.
- Finn flest mulig erter på gulvet. Bind for øynene.
- Sitter på huk og har armene i kors. Det gjelder å velte motstanderen uten å miste balansen selv eller forandre stilling på armene.
- Lederen kommanderer, mens alle skal gjøre det motsatte: «Sitt ned! Ikke le! Stå opp! osv.»
- Alle i ring. Førstemann sier 1, andremann sier 2 osv. Men den som har 7 eller et tall som er delelig med 7 (f.eks. 14, 21 osv.) sier «Bært!»
- Bylek. Alle sitter i ring. Førstemann sier en by, f.eks. London. Nestemann finner på en by på siste bokstav i forrige bynavn. Altså: N for Namsos. S for Sigtuna osv.
- En stor bunke utklippede annonser, halveres og strøs på gulvet. Så gjelder det å sette sammen flest mulig hele annonser.
- Kastekonkurranse: Ball i bømme.
- Balanse. Bok på hodet eller ball på knyttnevene.
- Tell baklengs: Hvem kommer lengst uten feil.

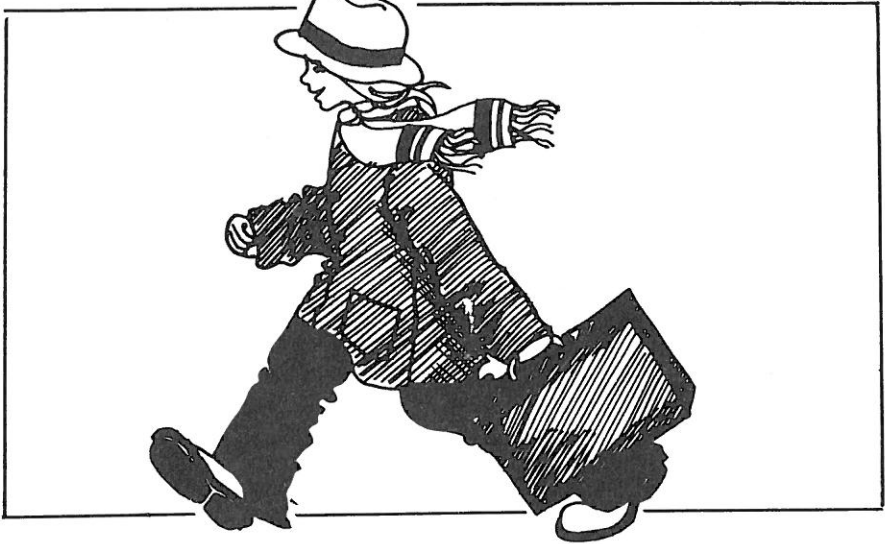
- Lederen leser en fortelling og bråstopper. Hvem kan gjette neste ord?
- Mimelek. Gjett hvilket yrke dette er: (Vis det ved kroppsbevegelser) F. eks. Fisker, maler, lærer, flyver, TV-vert m.m.
- Samle flest mulig gjenstander som begynner på en oppgitt bokstav.
- Tegn opp et felt på gulvet. Alle som er i feltet skal holde hendene på ryggen. Når signalet går, skal de prøve å skyve hverandre ut av feltet.
- Hvem kommer nærmest veggen med bind for øynene. Veggen skal ikke berøres.
- Les opp linjer fra ulike sanger. Hva heter sangen?
- En bordtennis-ball på bordet skal blåses over motpartens bordkant.
- Bygg med fyrstikker på en flasketut. Hvem klarer å plassere flest før den raser?
- Legg fram en haug med muttere og skruer i forskjellige dimensjoner. Hvem får disse til å passe sammen på kortest tid?
- Hvem stabler høyest tårn av annenhver papp-tallerken og pappkrus?
- Tvekamp. Utstyr: Hjulvisp, grytelokk, appelsin og krone-stykke. Begge skal bevege seg til enden av gulvet med grytelokk på hodet, med appelsin mellom bena, krone foran det ene øyet, og med hjulvispen i gang ved hjelp av hendene. Når noe faller ned må en stanse og fikse på dette.
- På auksjon. Enten deltagere som kommer fram, eller hele salen er med samtidig. Standard-ordlyden er slik: Lederen sier «Jeg var på auksjon i går». De andre svarer: «Hva kjøpte du der?» Lederen svarer: «En» samtidig som han viser bevegelsen som man gjør med slik en gjenstand. Så gjelder det å etterligne bevegelsen. Etterhvert skal man gjøre alle bevegelsene samtidig.
Eksempler: En gammel symaskin (sveiv med ene handa), en gammel rokk (tramp med ene benet), rokking (roterende kroppsbevegelse), en gammel vifte (vink med andre handa), en nikkedokke (bukker med hodet), og et gjøk-ur («Ko-ko!»)
- Eksempel 2: En sag (drar fram og tilbake med handa), en hammer (banker med andre handa), en spark (sparker med venstre benet), en fotball (nikker med hodet) osv.
- To ledere i en strømpe-bukse! Hvilket komisk syn! Men husk: Den skal trees over hodene, plassert i hver sitt ben. Garantert latter-suksess! Og legg merke til forandringen når strømpen trekkes langsomt av igjen!

UTENDØRSLEKER

- Kappløp der to og to er bundet sammen (rundt livet, rundt armene, høyre og venstre ben).
- Trillebår-løp. Den ene holder i bena på den andre som går framover på hendene.
- Plankebit-løp. Hver deltager får utlevert to passe store bord-biter ved start. Så skal man tilbakelegge en viss strekning (ca. 10 meter) ved å gå frå bit til bit ved hele tiden og hente den bakerste og kaste den litt foran seg.
- Fotball barbent med oppblåst ballong som ball. Skillestrek på hver side som gir mål ved passering. Ballong-sprekk eller tråkk på ballong, gir motstanderne mål.
- Løp på alle fire med ryggen mot bakken.
- Lag-ski-konkurrans. Utstyr: Bordbiter på ca. 2 meter som det er festet sko-reimer på for 3 personer. Brukes som ski der det gjelder å gå i takt. Ha utstyr for ca. 3-4 lag. (Går det altfor glatt for et av lagene, kan du passe på å holde dem litt igjen ved å trække bakpå skiene, så spenningen i konkurransen holdes vedlike. Særlig hvis det er et voksen-lag av ledere!! Men mot **barn** burde man nok ikke anvende slike "dirty tricks").
- Kles-stafett. To lag. Likt antall klær. Løper over til motsatt side med klærne i en ryggsekk. Tar på seg klærne som er i sekken, løper tilbake til startfeltet. Får av seg klærne igjen, putter dem i sekken og overlater den til nestemann på laget.
- Potet-løp / eggeløp (hardkokt!) av gammel årgang. Holdes i en spiseskje mens man løper. Mer spenning: Skjeen plassert i munnen.
- Fotball, liten bane og små mål. To og to spillere er bundet sammen med venstre mot høyre fot.
- Pinne-leken. Stikk en pinne på ca. 15 cm. ned i et hull i jorden. Skritt opp lik avstand (ca. 10-12 skritt) fra pinnen og til begge sider. Del inn i to lag med like mange som stiller på hver sin side bak startstreken. Lagene stiller opp som til en stafett. På et gitt signal starter nr. 1 på begge lag. De løper fram mot pinnen. Nå gjelder det å være rask! Den som griper pinnen, må skynde seg tilbake til sin gruppe uten å ha blitt slått av den andre. Den som blir slått, går ut av leken, mens den andre stiller opp bakerst i rekka. Den som lykkes i å få pinnen med seg over mål - streken uten å ha blitt slått, går også videre. Det er altså ikke alltid lurt å være den som griper pinnen!

KNUTE PÅ TRÅDEN

En fin kontaktlek for ca. 10-15 personer.

Velg først en som skal løse opp knutene til slutt. Står med ryggen til. Alle står i ring og holder hverandre i hendene. Nå skal de lage "knuter" og krøll ved å klatre over hverandre, smyge under, gå rundt hverandre til alt har blitt en sammenfiltret knute. NB! Så sant alle har holdt fast på side-kameratene og ikke sluppet noen hender. Det er viktig at leken skjer langsomt og varsomt så ingen kommer i klemme eller strekk på skadelig måte.

Nå kan dere rope "Knutemor, knutemor, kom og hjelp!". Så får Knutemor forsøke å løse opp knutene igjen ved å lede deltagerne tilbake til den opprinnelige ringen. Deltagerne selv skal ikke hjelpe til, men lydlig følge Knutemors anvisninger.

NAVNELEK (Inne)

Alle sitter i en ring så de kan se hverandre. En starter med å si navnet sitt: "Jeg heter Jostein. Hva heter Du?" i det han henvender seg til den som sitter ved siden av. Neste sier: "Jeg heter Arne og du heter Jostein. Hva heter du?". Slik går det hele runden rundt, og det er utrolig hvor mange navn en kan greie om man bare lærer ett ev gangen.

AVIS-LEKEN

Alle sitter i ring. Stikkordet som stadig skal sies er navnet eller by (etter eget valg). En person står i midten av ringen og holder en avis som er brettet som en stav (ikke for tykk!)

Noen starter med å si navnet på en i ringen. Da gjelder det for den som står å slå borti knærne (eller hodet!) på den som er nevnt **før** han rekker å rope et annet navn. Blir en tatt, må han ta over avisen, og den som nettopp stod skal rope neste navn **før** han setter seg på den ledige stolen. Glemmer han det og setter seg først, kan den andre slå ham på nytt og han må stå en omgang til.

Om man bruker by-navn, kan stolen ha navnet fast, mens personene forflytter seg alt etter som hvilken stol som er ledig.

VINTER-AKTIVITETER

SKI-SKYTING:

Stafett på ski, der man underveis får kaste på bokser med f.eks. 4 snøballer. En strafferunde (en mindre sløyfe) for hver bom.

SNØ-FIGURER:

Dersom snøen er kram, kan man utfordre gruppene til å lage fantasi-fulle og vakre snøfigurer. Etterpå kan deltagerne avgi stemme ved å stille seg ved den figuren de synes best om. NB! Det er da ikke lov å stemme på den man selv har vært med på å lage.

AKE-KONKURRANSER:

Det enkleste utstyret er plast-sekker der man ligger på magen og holder opp forkanten. Det fungerer best om man på forhånd har preparert ferdig en ake-renne med passe doseringer.

En kan også ha en slags lag-konkurranse der man legger sammen total-tiden og deler på antall deltagere. Eller at to og to aker sammen.

GÅ EN ANDAKTS-TUR!

Her kommer et forslag til en kvelds-aktivitet som passer ypperlig til å roe ned sinnene like før man skal gå og legge seg.

Grupper på 4-5 personer følger en oppmerket løype. Utstyr: Bibel, sangbok og lommelykt. Legg opp til bemannede poster.

Variasjonsmulighetene er mange! Her kommer noen eksempler på poster:

1. "Sett dere omkring bålet og syng sang nr. 240 i Barnas Lovsang".
2. En Kristus-silhuett f.eks. i papp. Slå opp og les sammen Johs. 12:44-50.

3. En stor tegning av en bibel med henvisningen Johs. 15:7-11.
4. Et trekors står reist på stedet. Still dere i en halvsirkel foran korset og syng nr. 228 (Jesus, vi priser deg! 3 vers!).
5. Et stenarrangement som minner om den tomme graven. En mann i hvite klær kommer fram og sier: "Vær ikke redd! Han er ikke her! Jesus er oppstanden!". Syng resten av nr. 228.
6. Spill rolig musikk på en kassettspiller mens gruppen ankommer. Alle setter seg i en ring. Les Matt. 18:20.
Be sammen og takk for det dere har hørt!
7. Forbønns-stasjon. Sett fram bilder som illustrerer ulike bønneemner: Misjonærene, ensomme og syke, de fattige og sultne m.m. Syng sammen nr. 229 (Kjære Gud vi ber for dem).
8. Avslutnings-post med mange brennende lys.
Les Matt. 5:14-16. Syng nr. 94 (La oss vandre i lyset) og be Fader Vår.

Organisering: Opplegget må planlegges nøye på tid, slik at det ikke oppstår irriterende venting mellom postene. Sett av en gjennomsnittstid som hver post legges opp etter. Lederen ved hver post kan gå og hente neste gruppe når alt er klart.

AKTIVITETSHEFTE

Kan være en notis-bok i A-5 format som deles ut til hver enkelt leir-deltager ved leir-start. Her kan man lime inn leir-program, sanger, og gi plass til notater og hilsninger.

Men hoved-hensikten med heftet er at man hele tiden kan samle leir-stempler som kvittering for ting man har utført i løpet av leiren: F.eks. Hjelpetjeneste, sendt kort hjem, deltatt i ulike aktiviteter, vunnet i konkurranser osv.

7 stempler kan f.eks. kvalifisere til en leir-lue osv.

LEIR-BOKA

utgitt av NSSU, bør vær obligatorisk ved hver eneste leir, og inngå i leir-prisen. Den inneholder sanger, plass for dagsorden, leirminner og hilsninger, sider for bibeltid-notater, samt en del morsomme illustrasjoner.

LITTERATUR:

- Junior-impuls 4 - "Hobby-lek"*
- Junior-impuls 1 - "Bibel-oppgaver"*
- Junior-impuls 2 - "Programhjelp"*
- "444 utvalgte leker", Triangelforlaget*
- "Lek og underholdning", Juniorforlaget*
- Activitus, Credo.*

Leir er gøy!

Noe friskt, herlig, befriende, aktivt og intenst!
Et sted der *ingen* bli *utkonkurrert*, men der alle får være med og gi avkall av seg selv. Der alle er like verdifulle og ingen behøver å føle seg utenfor. Og selv om noen skulle kjenne seg utenfor eller begynne og lengte hjem, så skulle det også finnes mennesker omkring en som kunne gi hjelp til å finne trygghet i gruppa.

For leir er fellesskap og respekt for hverandre. Da blir miljøet forfriskende og legende.

